

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkesztő:
BENEDEK MIHÁLY alezredes

Segédszerkesztő:
Dr. BÁNYAI LÁSZLÓ százados

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST,
II. KERÜLET, FŐ-UTCA 71. SZÁM.

Postatakarékpénztári
csikk száma:
25.342.

Megjelenik:
minden hónap 1-én és 15-én
Telefon: 153-079.

*Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.*

Amen.

Kiterjesztett joggal.

Testületünk fennállása óta másodszor történik meg, hogy a kormány életbe léptette a csendőrség fegyverhasználatának háború vagy rendkívüli viszonyok idejére és külön megjelölt területre vonatkozó, kiterjedtebb jogát. Először az 1914—18. évi világháború alatt, másodszor most, az ország déli és északi határvidékein.

Mindnyájunk előtt ismeretesek azok az események, amelyek a kormányt erre a lépésre készítették. Hosszú hónapok óta figyelhetjük a déli végeken az ellenséges cselekmények sorozatát, a lakosság, csendőreink, határbiztosító alakulataink és anyagi javaink ellen irányuló alattomos támadásokat. Itt is, ott is felbukkant a háború banditája: az orvlövész s kisebb csoportokban, vagy bandákba verődve gyilkolt, pusztított, égetett mindent, amit saját bőre kímélésével elérhetett. Több hősi halott és sebesült bajtársunk vére jelzi ezeknek az elvetemült banditáknak az útját, akiknek nagy része a határon túlról belopakodott népség, de akad közöttük idegen anyanyelvű megtévedt hazánkfia is. Ezek megszűntek méltónak lenni erre a névre, mert önként kiközösítették magukat a nemzetből, amikor gyilkot és kanócot fogtak rá.

Az észak-keleti határrészekén a délvidékihez hasonló méretű merényletek nem történtek ugyan, de ott is fennáll annak a lehetősége, hogy beszivárgott partizánbandák zavarják meg a rendet.

Ilyen körülmények között természetes kötelességet teljesített a kormány, amikor az eddiginél is nagyobb hatalommal és hathatósabb eszközökkel ruházta fel azt a szervét, melynek hivatásánál fogva az élet rendjét és nyugalma kell biztosítania.

A lényegesen kiterjesztett fegyverhasználati jog eszköz a kormánynak ahhoz, hogy nagyobb nyomattal gyakorolhassa a veszélyeztetett területeken a hatalmát és éreztethesse szigorát azokkal az elemekkel szemben, melyek megtagadva isteni és emberi törvényeket, alávaló módon törnek javainkra és harcolnak ellenünk. A csendőr kezébe adott

nagyobb hatalom pedig komoly erőt jelent ebben a harcban. Ezzel megszűnt az utolsó gátlás is, amit lesből támadó és sunyin eltűnő ellenségével szemben eddig érezhetett. Most már nem kell és nem is szabad kitennie magát annak, hogy az egérutat kereső bandita a következő bokorból reá lőjjön.

Mai számunk szakkikéiben értékes útbaigazítást találnak érdekelt bajtársaink kiterjesztett fegyverhasználati joguk gyakorlására nézve. Mi itt a megnövekedett felelősségükre hívjuk fel a figyelmüket. Éreznie kell minden csendőrnek, aki a kiterjesztett joggal portyázik ma, hogy ez a felelősség súlyos, mert nemcsak egyéni érdekek fordulnak meg rajta, hanem a nemzet különleges érdekei is. A kiterjesztés területén sok magyar testvér és sok idegen anyanyelvű derék honpolgár él. Ezeknek személyét nem veszélyeztetheti a csendőr, mert hiszen nagyobb hatalmával éppen ezek életét és vagyonát kell most már hatásosan megvédenie és a veszélyt végkép elhárítania. A felelősségtöbbletet nyugodtan vállalhatja, ha szem előtt tartja ezt a kötelességét.

Ami pedig éppen a felelősséget illeti, a csendőr mindig méltónak bizonyult a legteljesebb bizalomra. Mi megszoktuk, hogy minden lépésünkért számot kell adnunk, mint az olyan embernek, aki életét a nemzet szolgálatába állította. Nem volt ebben soha hiba, mert minden csendőr féltékenyen vigyázott mindig arra, hogy felelőtlenül ne dolgozhassék senki csendőri mivoltának örve alatt. Vérébe ivódott minden csendőrnek, hogy ki amit mond, cselekszik és elmulaszt, azért teljes felelősséggel tartozik parancsnokának, bajtársának és egész testületének. Ez a fejlett felelősségérzet állotta és állja útját ezután is annak, hogy egyetlen csendőrpuska is eldördüljön ott, ahol arra nincs szükség, de feltétlenül eldördüljön akkor, amikor kell! Mert a felelősség erre is éppen úgy áll, mint a felesleges vérontásra!

Hogy egymagában a kiterjesztett fegyverhasználati jogtól senki sem várhatja a veszélyeztetett területek biztonságának helyreállítását, az egészen természetes. Az eredményes tisztító munkához ez éppúgy nem elég, mint ahogyan nem vezet egyedül célhoz a tökéletes fegyverzet s a megelőzés és felszámolás tennivalóinak gondosan elkészített terve sem. Ez mind nélkülözhetetlen, de a siker záloga s ezért az első valamennyi között az a lélek, amivel a csendőr a szolgálatát mindenkor ellátta s amely még sohasem torpant meg semmiféle nehézség előtt. A hűség, a becsület és a vitézség lelke ez s ennek az ereje mindenre elég.

A rendkívüli fegyverhasználati jogról.

Írta: Dr. TOLDI ÁRPÁD ezredes.

A m. kir. kormány 1943 október 1-én kelt 4.620/1943. M. E. számú rendeletével a „Szervezeti és Szolgálati Utasítás a m. kir. csendőrség számára” (Szut.) 49. §. 333. pontjának 7. alpontjában megállapított rendkívüli fegyverhasználati jogot

a) a visszafoglalt délvidéki területnek Bács-Bodrog vármegyéhez tartozó részén valamennyi,

b) a Horvátországgal szomszédos határ mentén, valamint

c) a visszacsatolt kárpátaljai terület határa mentén fekvő egyes csendőrőrsök működési területén érvénybe léptette.

A m. kir. belügyminiszter a rendeletet kihirdette és megjelölte azokat a határmenti őrsöket is, amelyek működési területén a rendkívüli fegyverhasználati jogot alkalmazni kell.

A rendkívüli fegyverhasználati jog életbeléptetését a háború folytán a megjelölt területeken előálló rendkívüli viszonyok tették szükségessé.

A ma háborúja nemcsak a harcterekeken folyik. Kizárólag ellenségeink voltak azok, akik a haderők nyílt szembeállása mellett olyan harcmódorhoz is

folyamodtak, melyet a lovagias hadviselés mint becstelent és alávalót mindig a legkeményebben elítélt és adott esetben ugyanígy meg is torolt. — Kémekeket, komitácsikat, orvlövészeket, szabotálókat, merénylőket és martalócokat mindig a hadijogon kívülállóknak tekintették s ahol találták, irgalom nélkül felkoncolták. A háború e legelvetemültebbjeinek, ezeknek a mindenre elszánt ádáz orgyilkosoknak mindig és mindenütt csak a kötél járt ki. Lehet, hogy saját népe rajongó vakhitű hősöknek tekinti ezeket, az ellenfél szemében azonban — éppen az ártatlanság álarca mögül alkalmazott alattomos, orv harcmódoruk és tevékenységük miatt — nem egyebek veszedelmes gonosztevőknél.

A mostani háború ellenséges hadviselése eddig még soha nem tapasztalt mértékben szervezte meg ezt az alattomos arcvonulat. A Balkán és Oroszország felől hazánk területeire is átnyúlnak e veszedelmes szervezet ágai. A veszély itt van, az ellenség már közöttünk is van és további szaporodásával is számolnunk kell. Hogy ilyen elemek tekintélyes számban vannak hazánk területén, azt kétségtelennek kell tartanunk. Nemcsak a honvédelem fontos érdeke fűződik ahhoz, de általános magyar érdek is, hogy ezeket minden rendelkezésünkre álló eszközzel és módon nyomban ártalmatlanná tegyük, mihelyt szemünk elé kerülnek.

Az orvvadász.

Írta: Dr. SZABOLCS JÓZSEF főhadnagy.

Ubrankovics János születésére nézve tót volt, de olyan vadászszenvedély buzgott benne, mint akármelyik nomád ősrünkben. Ezért aztán ő lett a káptalani nagyerdő leghírhedtebb orvvadásza. Súlyosbíttatta a helyzetet, hogy éppen ő volt az erdőkerülő a káptalani nagyerdőben, ahol a nagyapám irányítása mellett hivatva lett volna megőrizni a vadállományt a lesipuskásoktól. Azt meg kell adni, hogy működése alatt rajta kívül más orvvadász nem tehetett be a lábát a nagyerdő pázsitjára, saját maga részére azonban annál többet engedélyezett a vadállomány rovására.

Behemót fekete ember volt, nagy hollószárny bajusszal. Vállán az elmaradhatatlan duplacsövű puskával, oldalán a hatalmas vadász késsel úgy nézett ki, mint egy hegyi martalóc. Sok bámulatraméltó dologhoz értett Ubrankovics. A fácánkakas és a vadgácsér lenyúzott fejbőréből kalapdíszeket gyártott, szarvasagancsból pitykét, késnyelet, sipot faragott. Az anyagot természetesen maga szerezte eme művészproduktumokhoz. Nem átalította sötét éjszakákon órákon át lesni a kiszemelt vadat. Hozzá tartozója nem volt és úgy élt magányosan erdei kunyhójában, mint a csordából kivert elefántbika.

8—10 éves gyermek voltam akkor s én voltam az egyedüli barátja. Furcsa barátság volt, az igaz. Néha alkonyattájt a markába vette szederlétől kéült kezemet és szóltanul vitt magával megsejlelni

a vaddisznóknak szánt csiesókaültetvényt. Ilyenkor felvitt egy-egy magaslesre, ahol a lemenő nap sugáraitól aranyosra festve elibém tárt a nagyerdő titokzatos szép világa. Kerekrenyilt szemmel bámultam a legelésző őzeket, pettyes dām vadakat, aranyostollú fácánokat, a faderekán körbe futkározó piros mókusokat és az ég kékjében kiterjesztett, mozdulatlan szárnyakkal vijjogva keringő sasokat.

Ő persze más szemüvegen keresztül nézte a dolgokat és arcának, kezének egy-egy rándulása jelezte a feltörni készülő szenvedélyt. A sok szépségért cserébe azután elcsenegettem részére nagyapámtól a kilőtt töltényhüvelyeket. Mert töltényt csak 5 darabot kapott s csak rókára, vagy kóbor kutyára volt szabad tüzelnie, de ilyenkor vagy az állattal, vagy a bőrével igazolnia kellett a fegyverhasználat jogosságát. Az általam szállított hüvelyekkel egészítette ki azután a löszerkészletét. Kapszlivál és puska porral a pilisi Grünzweig Salamon vegyeskereskedő látta el vadbőrök és vadhús fejében, a sörétet azonban maga gyártotta úgy, hogy ölmet kalapált hosszú pálcákra és késsel felvagdalta, mint a szakácsnő a levestésztát. Nagy vadra hosszabbakat vágott, apró vadra rövidebbeket. Az így gyártott sörét alá aztán annyi puska port rakott, hogy amelyik vadat célbavette, abban csont nem maradt. Ezzel az ólommetélttel gyilkolta a nagyerdő vadjait és szállította a zsákmányt Grünzweignek, aki ennek fejében bőven ellátta azal a kisüstön főtt tüzes itallal, amelyik megszínesítette Ubrankovics magános életét.

Mert a pálinkát mértéktelenül szerette, akár

Hogy mennyire komolyan kell szembenézni a helyzettel és mennyire ébernek és körültekintően ügyes harcosnak kell lennünk az ezekkel szembeni fellépésnél, ahhoz elég, ha rámutatunk az eddigi eseményekre, amelyek minden csendőr előtt ismeretesek. A partizán általában orvul, meglepően támad és inkább csak akkor és ott nyúl a fegyverhez, ahol ellentámadással nem kell számolnia és ahol szükség esetén gyors egérutat vehet. A kémről, szabotálóról, a kommunista merénylőről vagy agitátorról azt lehet mondani, hogy állandóan kéznél tartja pisztolyát s nyomban lő, mihelyt enélkül el nem tűnhet, mert tudja, hogy csak a menekülés vagy a kötél között választhat.

A fegyverhasználati jognak a békeviszonyokra előírt esetei mellett nyilvánvaló, hogy a szolgálatilag fellépő csendőr némi hátrányban van az itt tárgyalt elemekkel szemben különösen akkor, ha ezek menekülését akarja megakadályozni. Gyakori eset volt már az utóbbi időkben, hogy ilyen gyanús egyének a fellépő vagy fellépni szándékozó csendőr elől egyszerűen elmenekültek, a járőr felszólítására nem álltak meg, és hiába kiáltott rájuk a csendőr, futásnak eredve eltűntek. A csendőr a menekülő ellen ilyenkor még nem használhatta a fegyverét, mert a 330. pont 5. alpont feltételei nem forogtak fenn, a 7. alpont pedig nem volt életbeléptetve. A háború

közöttünk tevékenykedő veszedelmes bűnözőinek: az orvlövésznek, kémnek, szabotálónak stb. meg volt tehát az az előnye az államhatalom képviselőjével, a csendőrrel szemben, hogy csak akkor támadott ea orvul, midőn a helyzet neki kedvezett, ellenkező esetben pedig egyszerűen kerekelt oldhatott.

A hátrányt tehát a kivételes fegyverhasználati jog érvénybeléptetésével ki kellett egyenlíteni.

A Szut. 330. pont 7. alpontja így hangzik:

„A szolgálatban álló csendőr fegyverét köteles mindenki vel szemben használni: 7. ha valaki háború idején vagy rendkívüli viszonyok között magát gyanússá teszi és a felhívásra kielégítő válasz nélkül elszalad.“

Mielőtt azt tárgyalnók részletesen, hogyan kell helyesen felfogni, értelmezni és gyakorolni az itt lefektetett fegyverhasználati jogot, nézzük előbb, mi a célja ennek a rendkívüli esetre szóló rendelkezésnek s ebből máris magától fog adódni az a felfogás, amelyet e jog alkalmazásánál követnünk kell.

E rendkívüli fegyverhasználat a honvédelmi érdekeket, az állam belső biztonságát, a háborúban álló nemzet „belső frontját“, a termelés, a közlekedés, a létfontosságú javak, a belső rend és nyugalom fokozott biztonságát kívánja szolgálni azokkal az elvetemült bűnözőkkel szemben, akik alattomos támadásaikkal és eszközeikkel eme fontos érdekeink t

Lehóczki, a pupos méhésznőnk, aki — a pilisi tótok szerint — még gyermekkorának egyik holdas estéjén a nagyerdő tisztásán meglátta Lihót, a boszorkányt, a tündérekkel táncolni. Akkor egyszerre karikába görbeedt és azóta hordozta hátán a púpot, mint a tiltott látomás nehéz, keserű emlékét. Ő is magányosan élt az erdőben lévő méhesnek agyaggal vert falai között és csak a minden reggel kijáró pálinkaadag mozdította ki a kaptárok közül. Amíg meg nem kapta a reggeli pálinkáját, csak mászkált szenvtelenül, mint a teknősbéka, de amikor a vékony nyakú kisüveggel megjelent nagyanyám keze a vadszőlős tornácra savanyodni kitett vizesuborkás üvegek között, egyszerre megindult benne a vérkeringés és fűgén kapta el a csodás életelixirt. Savószínű szemeit az égnek fordítva, egyszlukkra kihúzta az üveg tartalmát, majd miután hiába várta a csodát, mely az üveget újra tölti, hangos cuppanással és egy legényes bajuszpödrő mozdulattal jelezte a mennyei élvezet végeszakadását. Persze, a bajuszpödrés csak amolyan legénykedés volt, mert Lehóczkinak a bajuszát csak 10—12 vörhenyes szőrszál jelképezte, a többi elette a ragya. „Keszenek szípen“, mondotta azután és megindult az erdő felé.

Ubrankovics és Lehóczki, ez a két társtalan, magabasüppedt lélek feneketlenül gyűlölte egymást. A falubeliek valami asszonyhistóriáról beszéltek, mint a gyűlölet eredőjéről, de hát az erdőlakó népek-nél soha sem lehet tudni, mi a valóság, mi a fantázia. Lidércektől, boszorkányoktól, tündérektől, manóktól népes a gondolatviláguk és Ubrankovicsnak

azért kerülték még a lábanyomát is, mert úgy tudták, hogy összepaktál Lihóval, a boszorkánnyal. Egyedül Lehóczki nem látszott respektálni ezt a misztikus kapcsolatot, mert tény, hogy Ubrankovics puskája nem tudott úgy eldurranni, hogy Lehóczki ne hallotta volna meg és ne fenyegette volna meg éktelen szidalmak közepette a feljelentéssel. Meg is tette volna, ha nem fél Ubrankovics vadászkesztől. Mikor azonban a nagy dambika eltűnt, Lehóczki kijelentette, hogy most már nem hallgat tovább és leleplezi a dambika halálának körülményeit.

Ubrankovics erre elpárolgott, mint a kámfor, elnyelte a nagyerdő mélye. De pár napra rá Lehóczki sem jelentkezett a reggeli pálinkaadagjáért. Nagyapám elment a méheshez, hogy kivizsgálja a hihetetlen esetet és ott találta Lehóczkit a feldöntött kaptárak között, holtan. Csúnya nagy szűrtseben keresztül távozott melléből a lélek... A méhei ott száll-dostak körülötte, örök altatódalt zümmögve süket fülébe. A vak is láthatta, hogy gyilkosság történt...

Nagyapám azonnal elküldött a csendőrökért Monorra. Meg is érkeztek nemsokára. Azzal kezdték, hogy az óbégató cselédnépet bezárták a mosókonyhába, akik azután ott imádkoztak az elhalt lelki-üdvéért az egész nyomozás alatt. De a kikérdezés során sehogy sem boldogultak a tótokkal a csendőrök. Nem akart tudni egyik se semmit, csak poveláltak, jajgattak össze-vissza... Végül is a bajuszos csendőr szépszóval úgy felbátorította a tehenész-legényt, hogy egyszer csak megszólalt és elhebegte-

veszélyeztetik. Ezeknek az érdekeknek a védelmében teszi az államhatalom a m. kir. csendőrség kötelességévé, hogy szolgálatban álló csendőrei az életbeléptetés területén mindazokat, akik mint ilyen szándékú bűnözők előttük gyanússá válnak, fegyverhasználattal is ártalmatlanná tegyék, mielőtt felszólításukra kielégítő válasz nélkül elszaladnak. Azok ellen védekezik tehát az államhatalom, akik veszedelmes cselekményeikkel az ellenség érdekeit szolgálják, akik az egyébként is nehéz viszonyok között lévő nemzet erkölcsi és anyagi erejét gyengíteni, aláásni és tönkretenni igyekeznek, akik rombolással, pusztítással, merényletekkel, árulással, kémkedéssel, lelkek megvásárlásával és mótelyezésével vívják alattomos harcukat.

Félreértések elkerülése végett szükségesnek tartom itt is megemlíteni, hogy a Szut. 330/7. pontjában foglalt rendelkezés csakis a kormányrendeletben, illetve az azt kihirdető belügyminiszeri rendeletben meghatározott területen lépett érvénybe.

A rendkívüli fegyverhasználat érvénybe léptetésének lényegi céljára rámutatván, áttérek a Szut. rendelkezésének részletes ismertetésére.

1. Szögezzük le mindjárt, hogy a csendőr a 330/7. pont alapján köteles használni a fegyverét. Vagyis, ha a 7. alpontban meghatározott előfeltételek fennforognak, a csendőrnek azonnal élnie kell — mindenki szemben — a fegyverhasználattal, azt el nem mulaszthatja. Nem szabad tehát előfordulnia annak, hogy egy ilyen, a csendőr előtt gya-

habogta, hogy látta ám előző este Ubrankovicsot részegen a méhes felé tántorogni. Hallott is kiáltásokat a méhes felől, de ekkor Lihó a mellére telepedett és úgy lenyomta a dikóhoz, hogy mozdulni sem tudott... A csendőrök Lihó nem nagyon érdekelte, de annál inkább Ubrankovics. A legény hajlandónak mutatkozott a csendőröket elvezetni Ubrankovics búvóhelyére, az erdei kalyiba felé...

Kutyahájjal volt megkenve Ubrankovics. Amikor a csendőrök a sűrűben megközelítették a kunyhóját, olyan veszettül kezdte lövöldözni az ólmozót, hogy alig győzték kapkodni a fejüket a sűrűn zizegő ólomhegyek elől... De a két csendőr sem volt rest. Az egyik jobbról, a másik balról kerülte a kunyhót... Végre az egyiknek sikerült lobot vetni a kalyiba oldalába. Így várták lövésre kész puskával a kifüstölt Ubrankovicsot. Ubrankovics azonban nem jött elő. Iszonyú dördülés jelezte, hogy önkezével vetett véget életének. Én nem láttam, de mondták, hogy a fejét valósággal elvitte a duplacsőből egyszerre kilőtt ólomvagdálék...

Azóta gyakran látják a pilisi öregasszonyok, sőt, viharos éjszakákon a gomolygó felhők között vágtatni a púpos Lehóczkit, amint maga előtt űzi, kergeti a fejnélküli Ubrankovicsot... Ilyenkor végig borzong a nagyerdő minden fája, ijedten húzza beljebb a nyakát a fenyőgallyon szenderegő fácánkakas... Az őzgida nyöszörögve simul anyja oldalához és ibolyakék szemében ott vibrál a rémület.

nússá vált egyén (polgári, katonai személy, férfi vagy nő) a fegyverhasználat elmulasztása következtében elmenekühesse. Ez büntetést vonna maga után.

Lőfegyvert azonban mégsem szabad használnia akkor (Szut. 331. pont 1. bekezdés), ha a lövés által ártatlan egyének élete közvetlenül veszélyeztetve volna. Ez a közvetlen veszélyeztetettség azt jelenti, hogy nem lehet a csendőr a gyanússá vált elszaladó egyénre, ha azt látja, hogy lövése abban az irányban más, ártatlan embert is eltalálhatna.

Olyan esetben, midőn a fellépés, vagy fegyverhasználat során a Szut. 341/a. pontban meghatározott helyzet következik be, nem fér hozzá kétség, hogy a csendőrnek fegyverét a harcászati elvek szerint kell alkalmaznia.

2. Lássuk most magának a 7. alpontnak az előfeltételeit. Ezek a következők:

a) gyanússá kell magát tennie annak, aki ellen a fegyverhasználat esetleg bekövetkezik;

b) a csendőrnek fel kell hívnia;

c) az illető erre kielégítő válasz nélkül

d) elszalad.

Vegyük sorra ezeket az előfeltételeket!

a)-hoz. Ki teszi magát gyanússá a 7. alpont helyes értelmezése szerint?

Már mondtam e fegyverhasználati eset céljának a meghatározásánál, hogy a háborúban, a rendkívüli viszonyok között lévő nemzet elsőrendű létérdekeit akarja ezáltal fokozottabban védeni és biztosítani. Kézenfekvő tehát, hogy az teszi magát gyanússá a csendőr előtt, akiről

a hely,

az időpont,

a megjelenés,

viselkedés, magatartás

és egyéb körülmények következtében feltételezhető, hogy azok közül az elemek közül való, akik ilyen, a nemzet létérdekeit veszélyeztető cselekményeket akarnak elkövetni, vagy már el is követtek ilyeneket. Tehát az teszi magát gyanússá, akiről vagy már ismert előzmények alapján, vagy az összehasonlítás körülményei folytán a csendőr feltételezi, hogy a partizán (orvlövész), csetnik, ellenség szolgálatában álló szabotálós, merénylő, kém, fegyver- vagy robbanóanyag-csempész, kommunista agitátor, szervező, titkos ellenséges szervezet tagja, ellenséges futár, hírközlőtűző, veszélyes gonosztevő stb. lehet az illető.

Hogy ebbeli gyanúját mire alapítja a csendőr, azt nem lehet pontosan meghatározni. A pusztán gyanú általában egyéni felfogás és megérzés dolga. Lehet, hogy valaki gyanússá válik az egyik és nem válik azzá a másik csendőr előtt. Az, hogy a csendőr előtt ismert vagy ismeretlen személyről van-e szó,

„Kardot ránts!”

Bálint főtörm. felv.

a gyanú szempontjából szintén közömbös, mert az általa jól ismert egyén is válhat adott körülmények között felette gyanússá. Kizárólag a csendőr tudására, meglátására és megítélésére van bízva, hogy kit tart e fegyverhasználati eset tekintetében gyanúnak. A csendőr tehát igen komoly és súlyos lelkiismereti feladat elé kerül minden esetben, midőn ezt közvetlen rövid megfigyelés és benyomások alapján hirtelen el kell döntenie. Kétségtelen, hogy a „magát gyanússá tevés”, vagyis az, hogy gyanússá vált-e a kérdéses személy a csendőr előtt, az ennek az egész fegyverhasználati esetnek a legfontosabb előfeltétele! Mondhatjuk, ez az egésznek a sarkpontja, mert ezen fordul meg, hogy egyáltalán lehet-e szó fegyverhasználatról, vagy sem. E lelkiismereti felelősség tudatában mérlegelje ezért a csendőr mindig higgadt tárgyilagossággal a gyanú kérdését. Ne legyen túlzó a bizalmatlanságban, de ne legyen hiszékeny sem: utóbbi még nagyobb hiba lenne! Törekedjék mindenesetre arra, hogy fegyvere használatának ártatlan áldozata lehetőleg ne legyen!

Általában azt mondhatjuk, hogy a gyanú alapja elsősorban az a tény legyen, hogy biztos tudomásunk van róla, hogy a szóbanforgó veszélyes elemek valóban léteznek, itt vannak valahol közöttünk és esetleg éppen a mi működési területünkön. **(Figyelem!** Az életbeléptetés területén lévő őrsök körletéről le-

het csak szó!) is vannak ilyenek. Ennek tudatában nézze a csendőr mindazokat az embereket, akik nem állanak e tekintetben teljesen gyanú felett, általában már azzal a gyanakvó szemmel, amellyel a sok közül az ártatlanság mezében rejtőzködő alattomos ellenséget kell felfedeznie és kiemelnie.

Ha nem is mondhatjuk meg pontosan, hogy ki, mikor gyanús, mégis célszerűnek tartom néhány támpontra a figyelmet felhívni.

A rendkívüli fegyverhasználat kiterjesztésével érintett területeken szolgáló csendőrök jól tudják, hogy honnan, mely vidékről s a nép mely rétegéből kerülnek elő ezek az elemek; hol, mely határszélen, honnan szoktak beszivárogni; általában a vidék mely része alkalmas rejtőzködésükre, szervezkedésükre; mely területrészen fordultak már elő fegyveres támadások, rombolások és merényletek; mely területre és a lakosság mely rétegére terjed ki a földalatti ellenséges szervezkedés munkája; hol, kinél feltételezhető, hogy rejtett fegyverek vannak stb. A kérdéses területeken tehát azokat kell elsősorban éles figyelemmel kísérni, akik ilyen tevékenységben és mozgalomban részvétel szempontjából a gyanúra okot szolgáltathatnak. Az ilyen gyanússá teszi magát mindenesetre azonnal, ha olyan helyen és időben találja a járőr, ahol ott-tartózkodását, az adott időpontot is tekintve, semmi elfogadhatónak látszó ok nem indokolja. Azokat, akiket az őrs ilyen

tekintetben már egyébként is mint gyanúsakat ismer, vagy nyilván is tart, természetesen gyanúsaknak kell tartani adott esetben a fegyverhasználat szempontjából is. Gyanúsak azok is, akik ilyenekkel összeköttetésben állanak.

Gyanússá teszi magát továbbá az is:

akiről feltételezhető, hogy engedély nélküli lőfegyvert visel, vagy robbantó anyag van nála, akár csendőr tételezi ezt fel az adott esetben, akár más figyelmezteti a csendőrt erre a körülményre;

akit a csendőr félreeső, rejtett helynek tekinthető helyen, vagy általában gyanús körülmények között talál;

aki a csendőrrel összetalálkozásnál zavartan viselkedik;

aki láthatóan ki akarja kerülni a csendőrrel való találkozást;

aki el akar rejtőzni, vagy el akar futni a csendőr elől;

aki láthatóan nem akarja észrevenni a csendőrt, vagy úgy tesz, mintha nem vette volna észre;

akinél gyanúkteltő batyú, csomag, vagy egyéb tárgy van;

akit a csendőr már megelőző gyanú alapján felismerni vél;

akinek a ruházata a viselet, az egyes ruhadarabok, a viselt jelvény, vagy a ruházaton lévő nyomok miatt gyanúkteltő;

akin gyanúkteltő sérülés van;

mindenki gyanús, akit a csendőr partizántámadás, rombolás, merénylet, lövöldözés színhelyén, vagy ily cselekményt elkövető elemek elmenekülése irányában vagy rejtkehelye közelében talál;

akinek közelében, megtett útvonala mentén, lakhelye, vagy rejtkehelye közelében a csendőr eldobott fegyvert, lőszert, vagy robbantóanyagot talált; **(Figyelem!** Az orvlövész, a csetnik szorult helyzetben eldobja fegyverét és ártatlan, békés polgárnak tetteti magát!)

aki bevallott vagy ismert rendes foglalkozásával ellentétben álló gyanúkteltő magatartást tanúsít;

aki a csendőrt ilyen személyekre vonatkozóan félrevezette, vagy ezt megkísérli;

akit a csendőr a határ közelében gyanús körülmények között talál stb. stb.

Ha azokat a bűncselekményeket tekintjük, amelyeket ez az alattomos ellenség már elkövetett és elkövetni szokott, általában a következőket sorolhatjuk fel:

partizán és kommunista szervezkedés, e célra fegyver, lőszer és robbantóanyag beszerzése, rejtése és csempészése; gyilkos merényletek; fegyveres orvlövész (partizán) támadások békés polgárok, honvédségi és csendőrségi járőrök, ipari üzemek ellen rombolással egybekötve; romboló

cselekmények vasútvonalak, vasúti műtárgyak, vonatok, szállítmányok, hradó berendezések, köz-művek stb. ellen; gyűjtogatás és rombolás, gyárak, raktárak, anyagkészletek, mezőgazdasági termények, magtárak stb. ellen; erőszakos cselekmények magánosok ellen, rablások, betörések; megfélemlítő terrorcselekmények a lakosság ellen; nagyobb szabású nyílt támadás nagyobb partizánegységek által stb.

Gyanússá teszi magát tehát a továbbiak szerint az is:

akiről feltételezhető, hogy ilyen elkövetett cselekményeknek tettése, felbújtója, vagy bűnsegédje;

akiről feltételezhető, hogy ily cselekmény céljaira, fegyvert, robbantóanyagot, vagy egyéb eszközöket szerez be;

akiről feltételezhető, hogy ily cselekmények teteseiről tudomással bír, de azt nem jelenti be;

aki ilyen cselekmények tettéseinek szállást, élelmet, pénzt, s egyáltalán menedéket, vagy segítséget adott;

akiről feltételezhető, hogy kommunista, vagy partizán szervezkedésnek a részese, vagy bármilyen ellenséges szervezetnek a tagja;

akit a csendőr gyanús körülmények között katonai épületek, berendezések közelében, vasútvonalak és műtárgyak, hidak, alagutak, töltés, gát, zsilip stb. mentén, vasúti szállítmányok és raktárak közelében, gyárak, ipartelepek, köz-művek, termény- és anyagkészletek stb. közelében talál.

A kémeket és a kémkedést itt csak megemlítem, természetesen ezek is idetartoznak.

A részletes felsorolással jónéhány támpontot adtam arra, hogy a 7. alpont értelmezése tekintetében kit is tekintszen gyanúsaknak a csendőr. — Nincsen helye tehát fegyverhasználatnak olyanok ellen, akikről a csendőr tudja, hogy csupán csekélyebb súlyú más bűncselekménnyel (pl. vétség, kihágás) gyanúsíthatók és akik a 7. alpont alkalmazása tekintetében nem tették magukat gyanússá!

Fennmaradt még a „magát gyanússá tevés” kérdésének tárgyalása tekintetében annak a tisztázása, hogy milyen alkalommal, hol, milyen helyen és körülmények között kell magát gyanússá tennie a szóbanforgó egyénnek a csendőr előtt. Erre azt mondhatjuk, hogy ez bárhol és bármikor bekövetkezik: lakott helyen éppúgy, mint ezenkívül; nappal úgy, mint éjjel; épületben, vagy ezenkívül; gyalog vagy járóműn; gépkocsin és vonaton, szóval mindenütt és minden alkalommal, ahol a csendőr ilyen egyénnel összetalálkozik, vagy ilyen egyént észrevesz. Előfordulhat az is, hogy eredetileg más célzatú érdeklődés, figyelmeztetés, fellépés, vagy igazoltatás során következik be az a pillanat, midőn a kérdéses személy magát az itt tárgyalt tekintetben is gyanússá

teszi és a felszólításra kielégítő válasz nélkül elszalad. A kötelező fegyverhasználat jogossága természetesen ilyenkor is kétségtelenül fennáll.

b)-hez. A magát gyanússá tett egyént a csendőrnek fel kell hívnia.

Ezt úgy kell értenünk, hogy a csendőr előtt valamely, az a) alatt részletesen tárgyalt okból gyanússá vált egyénhez a csendőrnek valamilyen formában a gyanú tisztázása érdekében felhívást kell intéznie, fel kell vele szemben lépnie, meg kell szólítani hivatalos formában. Ez a felhívás a legkülönbözőbb lehet: pl. „Álljon meg!” — „Jöjjön ide!” — „Állj! ki vagy?” — „Igazolja magát!” — „A törvény nevében! Állj!” „Kezeket fel!” Fekvő egyének: „Keljen fel és jöjjön ide!” — „Jöjjön ki!” — „Mi járatban van itt?” — „Mi van a kezében?” — „Meg fogom motozni!” — „Milyen sérülése van az arcán?” — „Mitől véres a ruhája?” — „Mitől olyan sárgák a kezei?” — stb. stb.

A lényege ennek a „felhívásnak” az, hogy komoly, határozott és jól érthető legyen, amelyből a felszólított egyén kétségtelenül lássa és tudja, hogy a csendőr azt hozzá intézte. Ha van rá idő, célszerű a felhívást a vidék nemzetiségi nyelvén is megismételni. Sötétségben, ha feltételezhető, hogy a felhívott nem látja és nem tudja, hogy csendőr részéről érte a felhívás, célszerű, ha a járőr a felhívás után azonnal közli hangosan és érthetően: „Itt csendőrség!”

A „felhívásra” meghatározás azonban nem jelenti azt, hogy csak egyetlen közléssel szóljon a csendőr az illetőhöz. Lehet az a kérdések egész sora is! Sőt sok esetben valóban úgy is lesz, hogy csak akkor fordítja a felhívott menekülésre a dolgot, ha érzi, hogy a csendőr szorongatni kezdi kérdéseivel.

c)-hez. A felhívásra „kielégítő válasz nélkül” szalad el a felhívott: ez azt jelenti, hogy olyan választ nem ad, amely az ellene táplált gyanú eloszlátására kielégítő lenne. Vagyis, a csendőr gyanúja ellene továbbra is változatlanul fennáll, sőt az illető viselkedése folytán inkább még megerősödve is látja gyanúját.

A valóságban ennek a helyzetnek több változata is lehet és pedig:

válasz nélkül nyugodtan tovább megy az illető, mintha nem hallotta volna a felhívást;

válasz nélkül elszalad;

válaszol, de nem kielégítően és elszalad;

kielégítő választ ad.

Az első esetben a csendőrnek utána kell sietnie és meg kell ismételnie a felhívást. Ha ezt sem veszi magára, eléje kell állni és meg kell állítani. Aki választ egyáltalán nem ad és elszalad, azonos elbírálás alá esik azzal, aki válaszol ugyan, de nem kielégítő módon és elszalad.

Kielégítő választ az ad, aki a gyanút eloszlatta.

Ezt — pusztán a gyanú okából — tovább nem kell korlátozni szabadságában. Vigyázzunk azonban! Maga az a tény, hogy pl. valaki személyazonosságát elfogadhatóan igazolja, nem feltétlenül oszlatja el a gyanút is! Nem egy eset fordult már elő, midőn ismert, esetleg közszolgálatban álló egyénekről is az derül ki, hogy az ellenséges szervezet tagjai. Tehát nem a személyazonosság igazolása, hanem a gyanú eloszlátása a lényeg a „kielégítő válasz” tekintetében!

Lehet az is, hogy a megszólított az első felhívásnak eleget tesz, megáll, válaszol is és csak a csendőr további kérdései folyamán — de amikor még nem adott kielégítő választ — szalad el. Ezt is olyannak kell tekinteni a fegyverhasználat szempontjából, mint aki kielégítő válasz nélkül szalad el.

Ha a felhívott személy nem szalad el, vele szemben úgy kell tovább szolgálatilag eljárni, amint az adott esetre vonatkozó szabályok azt előírják. — Ha a csendőr az illetőt a gyanú alapján őrizetbe vette, vagy elfogta, mert nem tudott kielégítő választ adni és ha az őrizetbevétel (elfogás) kijelentése után szalad el (szökik meg) az illető, ezt is úgy kell tekinteni a fegyverhasználat szempontjából, mint aki kielégítő válasz nélkül szalad el.

d)-hez. „Elszalad”: ezt úgy kell értenünk, hogy gyalogember futásnak ered, lovas elrugtat, kerékpáros, lovaskocsin lévő, gépkocsin ülő járóművével elhajt. Az elszaladás céljának láthatóan annak kell lennie, hogy az illető az öt felhívó csendőr elől el akar menekülni, el akar tűnni, ki akarja vonni tehát magát a csendőr további közvetlen hatása alól.

A csendőr nem köteles üldözőbe venni az elszaladót és pedig azért nem, mert ezáltal nem veszélyeztetheti az ártalmatlanná-tevés sikerét. Lehetséges volna egyrészt ugyanis, hogy hirtelen eltűnne az illető, vagy olyan váratlan akadály lép közbe, amelyre a csendőr előbb nem számíthatott; cinkostársa lehet, aki nemcsak elkerülné ezáltal a csendőr figyelmét, de zavartalanul végrehajtaná ez alatt pl. az éppen ott tervezett bűncselekményt stb. Másrészt az üldözéssel a csendőr könnyen magát is veszélynek tehetné ki: a menekülő alkalmas fedezékből ellene fordulhatna, cinkostársa segítőleg közbeléphetne stb.

3. A fegyverhasználat folytán megsérültet azonnal elsősegélyben és a lehető legsürgősebben orvosi kezelésben is kell részesíteni. (Szut. 331. pont utolsó bekezdés.)

A fegyverhasználatról a Szut. 90. §-ában elrendelt módon azonnal jelentést kell tenni. Ezzel kapcsolatban helyesen teszi a csendőr, ha a jelentésen kívül feljegyzi magának is a fegyverhasználat körülményeit és biztosítja az eljárásnak igazolásához szükséges lényeges adatokat és nyomokat is.

A rendkívüli fegyverhasználati jogról itt elmondottakkal elsősorban az érintett őrsöknek kívántam segítséget nyújtani. Elkerülhetetlenül szükséges, hogy az érintett területek minden csendőre teljesen tisztában legyen e rendkívüli jog alkalmazásának lényegével és biztosan, gondolkodás nélkül — mondhatnók ösztönösen — megtanulja e fegyverhasználati eset előfeltételeinek a felismerését. Használják fel tehát az őrsök e tudnivalókat az oktatásnál és tanulásnál, mert olyan súlyos jog került most a csendőr kezébe, amellyel felületesen, vagy hibásan élni, a legnagyobb lelkiismeretlenség lenne!

A m. kir. csendőr zászlóalj ünnepe.

Írta: LÁDAY ISTVÁN ezredes,
a m. kir. csendőr zászlóalj parancsnoka.

Galánta, 1943. október 3! Emlékezetes nap ez a testület történetében és nagy ünnepe az újonnan alakult m. kir. csendőr zászlóaljnak! Ezen a napon végezte a zászlóalj az első ünnepélyes „Imához“-t, ezen nézett szembe először legmagasabb katonai elől-

járójával: a m. kir. csendőrség felügyelőjével s ezen adta át a maga erejéből alkotott hősi emlékművet Galánta községnek.

Ragyogó őszi délelőtt. Az őszi napsütésben játszva táncol a nap sugara az élesre fent csendőr szuro nyokon, a zászlóalj pótcsendőreinek kalapcímérén, a lovak szerszámján és tükörfényesre kefélt szőrzetén. A díszoszlopvonalba felsorakozott zászlóalj öt százada és két önálló szakasza türelmetlen örömmel várja a 11 órát, amikor megérkezik a csendőrség felügyelője.

A zászlóalj laktanyája előtti téren gyülekezik a zászlóaljjal együtt örvendő és ünneplő galántai lelkes magyarok sokasága. Vármegyei, községi előke-lőségek, egyszerű földmíves magyarok, iparosok, le-venték, iskolás gyermekek...

A tér közepén díszes virágágyban, méreteiben és kivitelezésében egyszerű, műkőből faragott hősi emlékmű áll, amelyet a zászlóalj lelkes, szorgalmas pótcsendőrei készítettek erre a napra, hogy a zászló-alj, felállításának és nyilvános megjelenésének első ünnepélyes aktusán, a hősi szellem jegyében átadja Galánta község magyarjainak.

A nagy teret zászlóerdő veszi körül. Ünnepi, vá-rakozó a hangulat, elérkezik a 11 óra. A budapesti műútról begördül a diszpáholy elé vitéz Faragho Gá-bor m. kir. altábornagy, a m. kir. csendőrség fel-

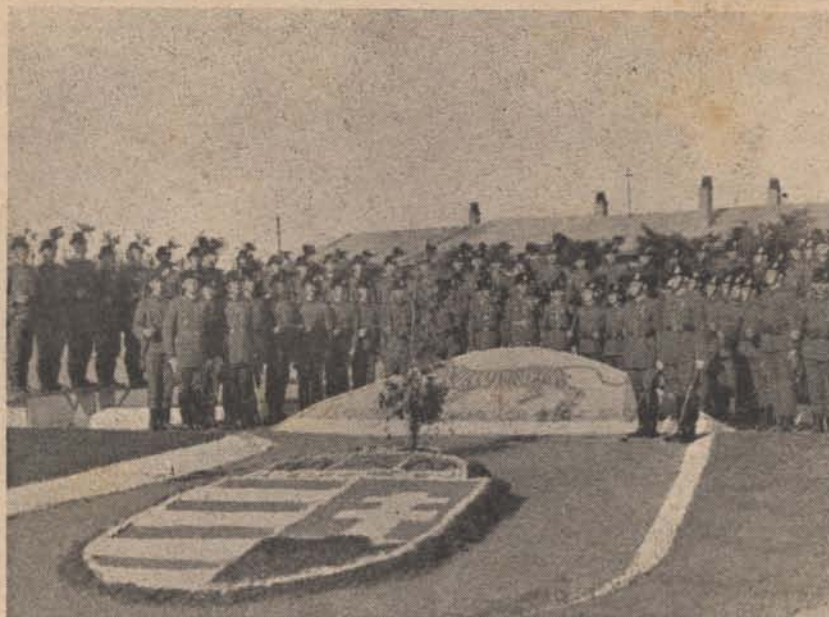
A csendőr zászlóalj által Galánta község részére készített és 1943. október 3-án ünnepélyesen átadott hősi emlékmű.

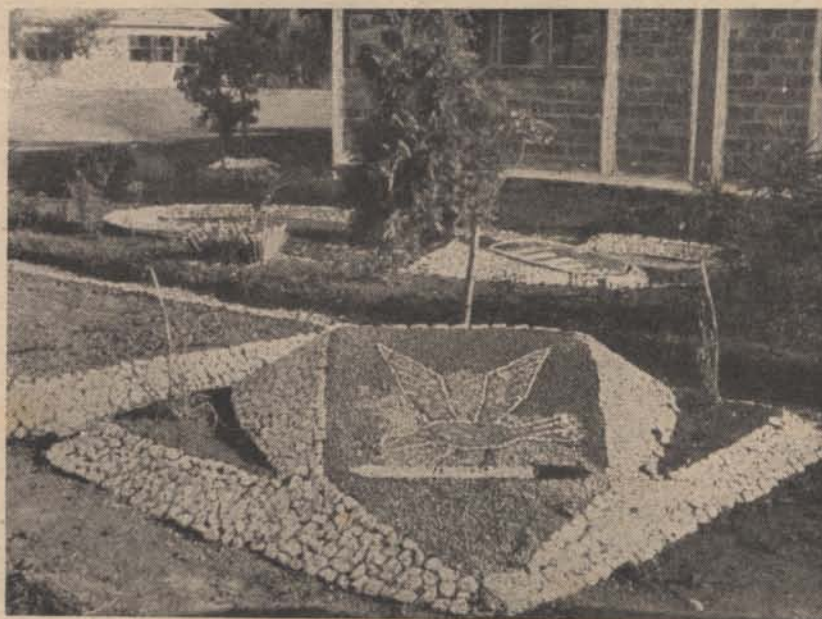
A m. kir. csendőrség felügyelője fogadja a zászlóaljparancsnok jelentését.

A m. kir. csendőrség felügyelője megkoszorúzza a hősi emlékművet.

A századok körleteit
díszes virágágyak veszik körül.

A m. kir. csendőrség felügyelője
búcsúzik a zászlóalj parancsnokától.

ügyelőjének és kíséretének a gépkocsija, továbbá a m. kir. jutasi „Kinizsi Pál” honvéd tiszthelyettes kép-ő iskola parancsnokának: *vitész Markóczy János* m. kir. vezérőrnagynak és kíséretének, a m. kir. belügyminisztérium XX. osztály vezetőjének: *vitész Balázs-Piri Gyula* m. kir. ezredes és a m. kir. honvédelmi minisztérium 20. osztály vezetőjének: *Mátray Ferenc* m. kir. ezredesnek és kíséretének gépkocsija. Ebben a pillanatban felharsannak a zászlóalj jobbszárnyán a kürtök, a zászlóalj parancsnok fővetést vezényel s a honvédszene által intonált Himnusz hangjai mellett a m. kir. csendőrség felügyelője elé vágtázva, jelentést tesz.

Feszésre merevedett, acélos izmú, bátor, lelkes tekintetű, csinosan öltözött, kakastollas és tölgyfalombos pótcsendőrök néznek először látott legmagasabb előljárójuk szemébe, amikor lelépi a zászlóalj arcvonalát. A közönség álmélkodva és boldog örömmel nézi az erőnek és lelkesedésnek ezt a gyönyörű képét. Vannak, akik könnyeznek örömlükben, visszaemlékezvén a 25 éves cseh elnyomatás szenvedéseire.

Vitéz Faragho Gábor altábornagy úr a zászlóalj arcvonalának balszárnyán felállott fiú és leány leventék és cserkészek csapatainak arcélét is lejárja, majd a Himnusz hangjai mellett helyet foglal a hősi emlékművel szemben felállított díszpáholyban kíséretével és a katonai előkelőségekkel.

A zászlóalj parancsnoka a visszakozás után „Imához, puskával tisztelegj”-et vezényel, miközben a kürtösök az „Imához”-t fújják. És száll az imádság a csendőrszívekbe a magyarok Istenéhez...

Ezután a zászlóalj parancsnok lóról szállva, az emlékmű mellett felállított dobogóra lép és a csendőrség felügyelőjétől engedélyt kér, hogy az emlékművet Galánta községnek átadhassa.

A zászlóaljparancsnok a következő beszéddel adja át az emlékművet:

„Nagyméltóságú Altábornagy Úr! Magyar testvérek! Csendőreim!

Most, amikor a m. kir. csendőr zászlóalj megalkulása után az első ünnepélyes „Imához”-t teljesítette, katona szívem sugallta kedves kötelességet teljesítek, hogy ezt a méreteiben és kivitelezésében ugyan szerény, de számunkra oly becses hősi emlékművet Galánta község vezetőségének és lakosságának átadom.

Becsés számunkra ez az emlékmű, mert tervét és kivitelezését e csendőr zászlóalj derék magyar csendőrei készítették kitartó szorgalommal és nagy lelkesedéssel.

Azt akarom, hogy ez az emlékmű ne csak szimbólum maradjon. Árassza szét az igazi magyar katona szellemet, a hősi szellemet. Ti galántai magyar testvérek, amikor kalapot emelve elmentek e hősi emlékmű előtt, gondolatok mindig a múlt és mostani világháború magyar hősi halottaira. Ők a legnagyobbak, az életüket áldozták Hazájukért. E példa legyen szent előttek! Merítsetek erőt az ő példájukból a kötelességteljesítéshez, mert nekünk magyaroknak még sok tennivalónk van. Csak az a nemzet tud fennmaradni ebben a világégésben, amely a hősi szellemet ápolja!

E gondolatokkal adom át Ő Nagyméltósága engedélyével, a m. kir. csendőr zászlóalj nevében ezt

Sorompó őr.

a hősi emlékművet Galánta község előljáróságának és a község lakóinak.”

A község bírása a községi előljáróság és a lakosság nevében átvette az emlékművet azzal az ígérettel, hogy gondozza, ápolja és megőrzi.

Következett a hősi emlékmű megkoszorúzása. Elsőnek a m. kir. csendőrség felügyelője teszi le a gyönyörű babérg koszorúját a csendőrség nevében. Az ünnepi hangulat áhítatával figyeli mindenki ezt az emlékeztető jelenetet, amint Ő Nagyméltósága a vigyázba merevedett két díszőr között személyi segéd-tisztje kíséretében a hősi emlékmű elé lép s két pótcsendőrtől átvéve a koszorút, a hősi emlékmű talpazatára helyezi. A zászlóalj puskával tiszteleg, a kürtösök a díszjelet fújják. Valóban felemelő, gyönyörű jelenet!

Utána *vitész Markóczy János* m. kir. vezérőrnagy a jutasi bajtársak nevében helyezi el a koszorúját, majd a zászlóalj parancsnok a zászlóalj, a járási főszolgabíró a vármegye nevében, végül a községi előljáróság, frontharcosok és a visszatért magyarság képviselői helyezik el a koszorúikat.

Mindenki érzi, hogy nem csupán egyszerű emlékmű leleplezési ünnepély ez. Ennél sokkal több. Most nőtt ki a földből s máris ágat hajtott a m. kir. csendőrség legújabb csemetéje, a csendőr zászlóalj!

Fejlődésének első óráiban alkotott már, a munka nemes szellemét összekapcsolta a hősi szellemmel, hogy példát, irányt mutasson a jövőre.

A koszorúzás felemelő jelenete után a díszmenethez megalakult zászlóalj a „Magyar díszmenet indul” hangjai mellett vonul el legfelsőbb katonai előljárója előtt. Úgy menetelnek a századok, hogy

valósággal döng a föld a csizmás lábak alatt. Ez az első diszmenet, meg kell mutatni azt a hatalmas erőt, amit a csendőr zászlóalj képvisel s a fiúk meg is mutatják. Feszések, katonások, büszke tekintetűek.

A diszmenet után a m. kir. csendőrség felügyelője laktanyaszemlét tartott s a látottak felett teljes megelégedésének adott kifejezést.

Szemle után a tiszti étkezdében díszebéd volt, ahol Ő Nagyméltósága a Legfelsőbb Hadúrra üritette poharát.

Ő Nagyméltósága és kíséretének eltávozásakor az őrség mellett díszszázad állt fel zenével.

Ez a számunkra örökké emlékezetes nap nemcsak a mi ünnepünk, hanem az egész m. kir. csendőrségé. Ekkor ment teljesedésbe sok-sok év lelkes tervezgetése. Megszületett és a tettek mezejére lépett az első komoly és korszerű csendőrkarhatalmi alakulat.

Tettekre kész, akadályt nem ismerő olyan erő ez a felső vezetés kezében, amelyikre mindig és minden körülmények között biztosan számíthat.

*

(A zászlóalj ünnepéről a következő számunkban is közlünk képeket. Valamennyi képet a m. kir. haditudósító század készítette. Szerk.)

A galántai hősi emlékmű

felavatási ünnepélyének egyik legszebbje a kivonult csendőrzászlóalj volt. Nemcsak a hatalmas közönség szemében, de előttünk is, akik megszoktuk a csendőr megjelenésének, fellépésének pompázatos voltát. Tudtuk, hogy a legénység alig egy hónappal előbb vonult be a zászlóaljhoz s ezen az ünnepen mégis úgy jelent meg, miként azt a csendőrségről mindig tapasztaltak alapján vártuk. Minden megjelenés kettős: szellemi és külsőségbeli. A szellemről nem szólunk, mert e néhány sor megemlékezés akar csak lenni azokról, akik a külsőségbeli megjelenés színvonalát megalkották.

Néztük a zászlóaljat a tér szélén. A századok és más egységek példás magatartása bámulatra ragadják a nézőket. Hatszáz szurony csillog a fényben, hatszáz toll nyugszik a címerek aranylása felett, messze piroslik a zubonyok gallérja, testreszabott a ruha és pihe-nést, nyugvást, jó érzést ad bizonyára a jól készített csizma. A szíjázat friss, a fegyverek ragyognak. A tiszti és egyéb lovak kiválóan ápoltak.

Hátul a laktanya. Ragyog. A virágágyak szélei vakító fehér kavicskoszorú aljazattal, a fák gödrözve, az épületek barátságosak, az utak kifogástalanok. A szobák lehelik a tiszta levegőt, jó ágyak és virágok, képek mindenütt.

A földből nőtt e zászlóalj; frissebben, gyorsabban, mint bárhol, bármi. Úgy kell mondanom: hivatalból tudom, hogy mindebben

oroszlánrésze van a csendőrség felszerelési anyagraktárának.

Azt is hivatalból tudjuk, hogy pénz rendelkezésre állott és hogy az anyagpiacon sokszor, igen sokszor hiába jelentkezik a vevő még annyi pénzzel is... más célokra van igénybe véve az anyagok legtöbbször. A katona felruházásához, felszereléséhez szükségesek minde-nekelőtt. Mégis. Mégis áll a zászlóalj a meleg októberi délelőttön, a község s a vidék ámuló szeme előtt, áll a zászlóalj pompás új ruhákban, pompás felszereléssel, áll a laktanyája káprázatos tisztaságban, bőségesen felszerelve.

Az anyagraktár főnöke és tisztjei, meg altisztjei hónapokon át a Böszörményi-úti csendőrlaktanyában nap mint nap estig dolgoznak; délelőttönként járnak a gyárakat, iparte-lepeket, üzleteket, hivatalokat, anyagelosztókat, vidéki beszerzési helyeket, és — a zászlóalj úgy állott október 3-án a galántai hősi emlékmű előtt, mint a nagyon régmúlt békevilágban a király szeme elé kivonult dísz-zászlóalj.

Én láttam, hogy a felügyelő úr boldog volt, láttam szerényen állani Pinczés Zoltán vezérőrnagy urat, aki a zászlóalj megszületésének percétől ott állott a bölcső mellett, én láttam boldognak lenni Szűcs János g. ezredes urat is, aki az anyagraktár munkásságának lelke, láttam boldognak lenni a jutasi honvéd tiszthelyettesi iskola vendégként meghívott parancsnokát, aki a zászlóalj díszmenete után elragadtatással nyilatkozott, láttam a front-harcosok érmeiktől díszes kis szakaszát büszkén állani és — én magam is boldog és büszke voltam.

Bajtársaim és testvéreim sokat alkottak néhány hét alatt. Ilyen a magyar csendőr. Egészen különös világ a mienk. A közösségi érzés, a testületi szellem, a nemes büszkeség, hivatásunk rendkívüli fontossága és gondjai egy akaratot, egy munkát szülnek bennünk. Így született meg az emlékmű is, — így a zászlóalj is.

Október 3-án sokan érezték büszkén csendőr voltukat. A zászlóaljparancsnok, Ládai István ezredes úr, joggal lehetett a legboldogabb és legbüszkébb. Szelleme, akarata, munkája és munkatársai lelkessége nélkül nem lett volna olyan megható a szívében parázsló gondolat valósággá válása, a hősök oszlopa és nem lett volna olyan ragyogó az a hatszáz kakastoll.

Beöthy ezredes.

Apróságok a szolgálatból.

1.

A gyanus csomagok.

A közellátást veszélyeztető bűncselekmények üldözése ma a csendőrség egyik legfontosabb feladata közé tartozik. Ezeknek a bűncselekményeknek a tettesei és részesei is arra törekcsenek, hogy a cselekményük titokban maradjon. Mindig újabb elkövetési módokat találnak ki s ezen a téren valóban leleményesek. A csendőrnek igazán nyitott szemmel kell járnia és tisztában kell lennie fufangjaikkal, ha le akarja leplezni üzelmeket. Magam is ezt tartottam szem előtt az őrskörletemben.

Feltűnt már többször, hogy személyesen is ismert szegény emberek, cigányok a fejükön kosarat vagy a vállukon átalvetőt visznek. Kiváncsi voltam, mi lehet a tartalmuk. Az egyik cigányt megállítottam és megnéztem, hogy mi van az átalvetőjében. Búza volt benne. Előadta, hogy még a nyár folyamán cséplés alkalmával kereste és most a malomba viszi. Az egész búzát 20 kg-ra becsültem, de ahogy később megállapítottuk, pontosan 16 kg volt. Gondolkoztam és eszembe jutott, hogy annak, aki malomba búzát visz, gabonalapjának is kell lennie és abból ki kell hogy tűnjék az a búzamennyiség, amivel rendelkezik. Ha gabonalapja nincs és búzája van, ez már bűncselekmény. Ha a molnár megőrli anélkül, hogy az őrlető gabonalapot vinne, a molnár részéről is bűncselekmény forog fenn.

Mindjárt bevezettem a nyomozást és ez eredményre is vezetett. Megállapítottam, hogy a cigány és még 4 társa a búzát egy román nemzetiségű egyéntől vették vékánként (1 véka búza 15—16 kg.) 12 pengőért. Ugyanótt kukoricát is vettek vékánként ugyancsak 12 pengőért. A molnár mindenkinek megőrölte a gabonáját, kukoricáját anélkül, hogy gabonalapot kért volna. Az őrlési adatokat sem vezette be a könyveibe. Az a 4 személy, aki a romántól a búzát megvette, a községben mint ellátatlan van nyilvántartva és így kapja a lisztet. A molnártól kb. 10 mázsa gabonát vettünk őrizetbe, amit gabonalap nélkül tartott a malmában megőrlés végett.

Hogy a molnár ezideig mennyi búzát őrlött meg engedély nélkül, hogy az azokból vett vámot mennyivel adta drágábban a megállapított árnál (de még a megállapított áron sem adhatja el) s hogy a nála őrlők a lisztet kinek és mennyiért adták el, már nem volt megállapítható, de az eset szereplői így is elnyerték büntetésüket.

Láthatjuk: nemcsak az ismeretlenek személye kell hogy felkeltse érdeklődésünket, hanem az ismerős, eddig talán megbízhatóknak tartott embereké is, ha gyanus csomagokat és tárgyakat veszünk észre náluk. Tapintatos és leleményes felépéssel mindig sikerülhet ezeknek tartalmáról és eredetéről meggyőződnünk. Vigyáznunk kell azonban, nehogy ott is bűncselekményt lássunk, ahol annak semmi alapja nincs. Eljárásunk ne legyen feltűnő és ne vezessen a közönség zaklatására.

2.

A szomszédos őrs segítségével...

1941. év tavaszán nem volt olyan nap, hogy az őrsre panaszos ne jött volna, vagy a községekben megjelenő járőröknél ne tettek volna feljelentést lopás miatt. A nyomozást minden esetben bevezettük, de eredmény nélkül. Húsvét napján is bejött az őrsre két panaszos és jelentette, hogy a községben ismét loptak éspedig 10 helyről.

Azonnal járőrt vezényeltem, magam pedig a járőr után 1 óra múlva ellenőrző szolgálatba indultam. Előző éjszaka hó esett, ami a tettesek nyomait a községtől Szászrégen felé mutatta. A nyomokat a sértettek már végigkísérték, de a községtől csak kb. 2 km. távolságra tudtak eljutni, mert a hó arra már elolvadt. A sértettekkel most elmentünk addig a helyig, ameddig a tettesek nyomait követni tudták. Itt egy román anyanyelvű ember lakott, ez azonban teljes alibit igazolt. Így feltevésekhez folyamodtam. Járőrömet Teke község felé küldtem, én pedig Szászrégen felé vettem utamat. Járőrömmel azt a parancsot adtam, hogy az útba eső őrsöket keressék fel és érdeklődjenek azok után, akikről az őrsök előjegyzései vagy véleménye alapján feltételezhető a lopások elkövetése. Én először a szászrégeni rendőrkapitányságra, majd a radnótfájai őrsre mentem érdeklődni. Radnótfáján az őrs egyik fiatal csendőrével megtudtam, hogy van a körletükben egy cigány, akit tyukásznak neveznek, mert a román uralom alatt állandóan lopásból tartotta fenn magát. Nyomban abba a községbe mentem, ahol ez a cigány lakott és annak a román uralom alatti magaviselete után érdeklődtem. A cigány tettességét illetőleg ezen az úton nem sikerült adatokat szerezni, a házkutatás alkalmával azonban az ágyán egy szalmával tele zsákot találtam, amit fejevének használt. Alaposan megvizsgáltam és fehér cérnával belevarrt 121-es számot találtam rajta. Ez a szám fontos adat volt, mert később a körletemben elkövetett 15 lopás kiderítését eredményezte. Ugyanis ez a szám az egyik sértett házászámát jelentette. A községben az a szokás, hogy a lakosság nem a nevet, hanem a házászámot írja vagy varrja a zsákjába.

A nyomozás most már gyorsan haladt. Kiderült, hogy a tettesek feje valóban az a cigány volt, akit a radnótfájai őrs csendőre tyukásznak ismert. Összesen hatan voltak s mindnyájukat elfogtuk. A nyomozás során megállapítottuk, hogy a cigányok a város területén 32 lopást, a szomszédos őrsök területén pedig kb. 10 lopást követtek el. Ezek tartották rettegésben a város, az én körletem és a szomszédos őrskörlet lakosságát. Az elfogásukkal a lopások az említett területeken egy csapásra megszűntek.

Ez az eset arra tanít, hogy fontosabb alkalmakkor a szomszédos őrsöket ne csak írásban keressük fel, hanem személyesen is, mert sokkal többet érünk el így, mint írásban.

Nyomozásom eredménye elsősorban annak köszönhető, hogy felkerestem az utamba eső őrsöt és ott a gyanus egyének után érdeklődtem, másodsor-

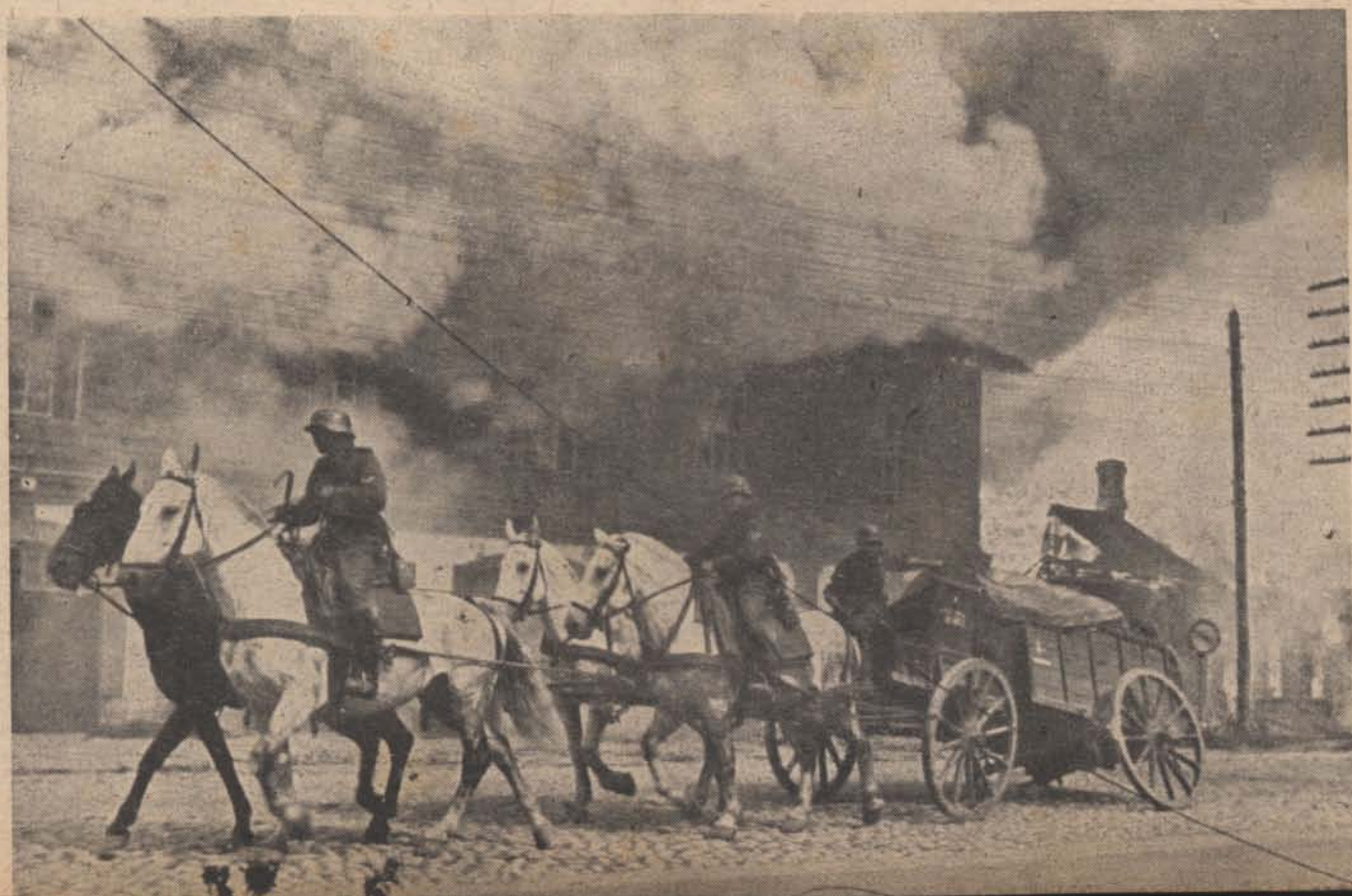

Német előrevetett csoport ellenséges tűzbe jut. Az útról letért aknavetőők megnyitják a tüzet.

Német harcjárőr az ellenség közelében.

ban pedig annak, hogy az ellopott tárgyakról részletes jegyzetet készítettem s így azokat a leírás után fel lehetett ismerni.

Kovács Sándor főtörzsrőrmester
(Szászrégen).

Sikeres üldözés.

1942. október 10-én Hézsai András csendőrrel a Kassa—Miskolc közötti műút leportyázására kaptam parancsot. Az úton a forgalom gyenge volt, mivel előző éjjel és reggel is esett s így Miskolcig az út különösebb esemény nélkül telt el.

Visszafelé indulva, Szikszó községtől 3 km távolságra, a műút árkában egy jellegzetes csavargó kinézésű kb. 15—16 év körüli suhancot pillantottam meg, amint a maga elé terített papírból nyugodtan falatozott. A gépkocsit vezető Hézsai csendőrnek parancsot adtam, hogy álljon meg, mert ezt a gyanús külsejű suhancot igazoltatni fogjuk. A gépkocsi megállt és én járőrtársamat megelőzve gyorsan kiszálltam. Mikor a suhanc meglátta, hogy feléje tartok, az élelmiszeres csomagját felkapta és futóbajnokot megszégyenítő gyorsasággal szaladt fel a műút mellett elterülő, meglehetősen meredek domboldalra. Pillanatok alatt tisztában voltam vele, hogy utána futással nem tudjuk elfogni a felázott sáros földön mezítláb rohanó gyorsmozgású suhancot, ezért cselhez folyamodtam.

Járőrtársamnak parancsot adtam, hogy a gépkocsival 300—400 méterre menjen a műúton előre, álljon meg, zárja le a gépkocsit és a domboldalon húzódó bokorsor védelme alatt észrevétlenül igyekezzék a menekülő elé kerülni, én pedig ezalatt utána futok.

Lassú futásba kezdtem a menekülő után, aki hátra-hátra nézve látta, hogy a távolság nem fogy köztünk, hanem inkább növekszik, ezért az iramot ő is jóval mérsékelte. Ezt a lassúbb futást Hézsai csendőr a bokorsor védelme alatt felhasználta arra, hogy oldalt észrevétlenül megközelítse. Ez azért is ment könnyen, mert a suhanc folyton engem tartott szemmel. Járőrtársamat csak akkor vette észre, midőn oldalt 5—6 méterre tőle felbukkant a bokrok közül. Ezen annyira meglepődött, hogy önkéntelenül megállt, ami éppen elég volt arra, hogy Hézsai csendőr megragadjon.

A kikérdezés során kiderült, hogy Juhász* Ferenc a neve, 16 éves csepeli lakos és 1942. augusztus havában a bátyjával megszökött a szülői házból. Először Budapestre mentek, ahol egy fűszerkereskedésből szappant loptak, azt eladták és a pénzt elmulatták. Később elvált bátyjától, vidéki körútra indult s apró lopásokból és kéregetésből tartotta fenn magát. Munkát nem mert vállalni, mert okmánnal nem rendelkezett. Elfogtuk és további eljárás végett átadtuk a szikszói őrsparancsnokságnak.

Marton József II. őrmester (Kassa, közl. őrs.)

* Nevét megváltoztattuk. (Szerk.)

A katonát nem azért tiszteljük, mert kész megölni embertársait, hanem azért, mert kész meghalni embertársaiért.

Herczeg Ferenc.

PORTYÁZÁS

Kedvesem, a Keletin majd segítünk egymásnak leszedni a csomagokat, jó?

Ezt egy cérnavékony öregasszonyka mondotta egy tagbaszakadt leánynak a vonaton. A néni a legyet se tudná már lefujni a falról, a leány pedig a mozdonyt is felemelné, ha akarná, a kölcsönös segítséghez tehát az erőviszonyok nem voltak egészen egyensúlyban. Egyébként a néni, meg a leány soha azelőtt nem látta egymást. A csomaglesegítés pedig úgy zajlott le, hogy a leány letette a vonatról a néni három félmázsás bőröndjét, számtalan kisebb-nagyobb dobozával, papírba csomagolt egyebeit, majd a maga kicsi táskáját és kicipelte a néni egész úti felszerelését a villamoshoz, mivel a hordárpénzt is meg kell takarítani. A leány tehát csakugyan kedves, szorgálatkész derék teremtés volt.

De kedves volt a néni is. Olyan finoman és ügyesen ajánlotta fel a maga segítő szándékát, hogy mindenki mosolygott rajta és senki sem haragudott rá — úgy kért, hogy adni is akart. Nem élt vissza az öregségével, nem követelődött, hanem udvariasságot ajánlott fel valakinek, akitől ő is udvariasságot várt. Nem számít, hogy ő maga már csak elméletben tud másoknak segíteni, a finom jószándék a fontos, meg az ügyes forma, amibe a testi tehetetlenségét burkolta. Lekenyerezte vele a szakasz minden utasát, senki sem idegeskedett, hogy a néni holmija percekig tartotta megszállva a lépcsőt, hanem inkább mindenki segíteni akart neki.

Az öregség sem jogcím mindenre, aminek sokan nézik. Vannak öregek, akik rátelepszenek a környezetükre és a végtelenségig kiszolgáltatják magukat. Megkövetelik, hogy mindenki, aki náluk fiatalabb, akár rokon, akár idegen, törje magát össze s úgy rohanjon pipáért, papucsért, csomagért, újságért, orvosságért és más, megszámlálhatatlan mennyiségű kényelmi dologért. Az ilyen öregek elvet csinálnak belőle, hogy ők megöregedtek, tehát sóhajtsányi önálló tevékenységre sem hajlandók. Három csecsemőt könnyebb eligazgatni, mint az ilyen öregeket, akik különben többnyire fürgébbek a menyétnél és tömör kényelmi igényük kiszolgálása semmi megérőltetésükbe nem kerülne. És ha még csak úgy hatvan-hetven körül csinálnak ezt, még hagyján, de sokan a negyvenes-ötvenes korban egyszerűen kinevezik magukat öregeknek és életük további harminc-negyven esztendejében szalmaszálat nem hajlandók keresztbefektetni.

Minden jóra való ember tudja, hogy a kort tisztelni kell, de annak is megvan a határa és főleg a módja — mikéntje. Milyen kedves és szép a szerény öregember. Milyen tiszteletreméltó lenne az a jószándék és önuralom, hogy amíg és amennyire mozogni tud, maga akar az apró ügyeiről gondoskodni. Milyen megható, amikor a tisztes kort elért ember segíteni akar valamiben a fiatalnak. Ilyen az igazi jó öregember. Önérzetes és kíméletes. Önzetlen és áldozatkész. Úgy kell kilesni a gondjait és szükségleteit, vagy ha maga kér valamit, arra maga csakugyan nem képes már.

Más az ilyen igazi öreg és más az, aki a magasabb korban korlátlan tőkét lát és folyton feji, cibálja a környezetét. Hogy öreg és fiatal között annyi az ellentét, annak egyebek mellett ez is egyik gya-

kori oka. Az öregek túlzott és szüntelen követelőzése nem a valóságos szükség, hanem pusztán az évtizedek jogán.

Szellemi téren is sokszor ez az oka az öregek és fiatalok közötti súrlódásnak. Az öregek általában hajlamosak arra, hogy a maguk csálhatatlanságát vegyék alapul és tengelyül egész gondolatvilágukhoz. Megsértődnek, ha a fiatal is tudni akar valamit. Az ilyen gondolatkényű-öregek nemcsak lefékezik, hanem megbénítják a kezükbe került fiatalok minden önálló gondolatát és véleményét. Minden ellentmondásban tiszteletlen vitát látnak, pedig a fiatalság utat kereső gondolatai sokszor csak az ellentmondásban, önálló véleményben kereshetik a helyes megoldást.

Apa és fiú sokszor fordulnak szembe emiatt. Az apa gondolkodás nélkül lekasabolja a fiú minden szellemi megmozdulását, ahelyett, hogy jól átgondolná a kérdést: hátha a fiú jól tapogat, talán nem is téved, de ha téved, részben igaza lehet. Kétségtelen, hogy a tudás és tapasztalat velejárója a kornak, de nem feltétlenül és nem valamennyi kérdésben, amit a napok felszínre hoznak. Türelemmel és megértéssel kell figyelni a fiatalok, a fiúk szellemi nyiladozását és fejlődését s csak akkor kell bicskával bele nyúlni a dolgokba, ha nyilvánvalóan elburjázott gondolatokat kell kioperálni.

A fiúra nem az apa kora hat igazi erővel, hanem az apa érvelése, biztos tudást, cáfolhatatlan adatokat használó okfejtése. Igaz, hogy ez fárasztóbb nevelési mód, mint a másik, amikor a kor erőszakos jogán döntjük el a kérdéseket, de az ilyen döntések nem győzik meg a fiatalot, hanem csak elkedvetleníti, elnémitják és egyszer csak ott áll az apa egy elzárkózott, hallgatag fiúval szemben, akinek az arcvonásai azonosak az övével, de más rokonság nincsen közöttük. Idegenek és azok is maradnak egymáshoz örökre. Tessék csak higgadtan meggondolni ezt a dolgot, mennyi ilyen öreg és fiatal áll így egymással szemben idegenül, értetlenül, az öregek erőszakossága és mindent-tudó elbizakodottsága miatt.

A kor kincsesbánya, de csak bánya. Hozzáértés, meg munka nélkül a tudás kincsei ott maradnak a gyomrában.

Nem árthatnak ezek a gondolatok az öregkort egyébként jogosan megillető tiszteletnek. Aki így magyarázná a dolgot, az csak az ürügyet keresi, hogy szülőkkel és más koros emberekkel rosszul bánjon s az ilyenekkel pedig úgyis kár lenne bibelődni. A jószándékú és józan embereknek írunk, nem másoknak. Láttunk a fiatalok rosszassága miatt szenvedő öreget eleget, de láttunk az öregek hibái miatt sínylődő és ferdén felnövő fiatalot is bőven. Egyik is baj, másik is. Most erre a másikra, az öregkor hibáira és kinövéseire hívtuk fel az olvasó figyelmét.

Két ember is csinálhat forradalmat, ha egy sincs, aki megakadályozza.

Herczeg Ferenc.

KATONAI ISMERETEK

Miért kell katonának lenni? Néha egészen alatomos formában bukkan fel ez a kérdés és sötét rosszindulattal ül rá az ifjú katona lelkére. Ha a fiatal katona önmagának adja fel ezt a kérdést, nem baj, magyar szíve megadja rá a választ. A fajtánk, vérünk, nevelésünk, ősi katona lelkünk nem ismeri ezt a kérdést aggodalmaskodó formájában.

— Minden valamire való embernek katonának kell lenni! — ezzel el is intézzük a kérdést. De gyakran más áll elő ezzel a kérdéssel! Az a sötét, idegen lelkületű és idegen érdekek szolgálatában álló, mindenben hibát kereső, örökösen gúnyoló és bíráló szellemiség! Ha nyíltan adja a kérdést, még az a jobbik eset, erre meg lehet felelni. De ez a fajta ilyen nyíltan nem igen lép fel, még kérdéseivel sem. Szép formában burkolja, hogy alattomosan, észrevétlenül lopja be a lelkekbe, mint a fertőző csirát. Ez az idegen szellemiség termeli azokat a dalokat, melyek a babával való játékra buzdítják a fiúgyermeket, nem a katonásdira. Érzélgős versszakokban éneklí, hogy a gyermek apja hős szakaszvezető volt és — természetesen elesett a Doberdón, tehát jöjjön most már inkább a játékbaba, mint a játékkatona!... Ez az ernyesztő szellem prédikál unos-untalan az „örök békéről“, a népszövetségről. Társalgási témául is előszeretettel választja a katonai „rémregényeket“, a lelketlen és „komisz“ előljárókat, a faragatlan tiszt-helyetteseket. Neki a laktanyaélet persze szívtelen, örömtelen, robotmunka, mert ennek célját, lényegét, szépségét nem érti meg. Mindig azt keresi és arról beszél, ami nekünk még nincs, de ami van: arról óvatossan hallgat. Neki a magyar kisszámú, szegény, gyámoltalan nép, mely csak mástól várhatja a boldogulást, a sült galambot.

Ez az örökös izgés-mozgás, áskálódás arra szolgál, hogy elhintse már az ifjúságunk lelkében a bizonytalanságot, hogy vajjon mire is való a katonáskodás? Miért kell katonának lenni? Érdemes-e egyáltalán ez? S mindjárt ott is a hazug, ördögi válasz: katonának visznek, hogy legyen az őrmesternek kinek parancsolni s fáradtságodban, verejtékben gyönyörködni. Haszontalan munka az, feleslegesen töltöd a drága idődet, otthon pedig nincs kenyérkereső! Rajtad úgy sem áll, vagy bukik a nemzet sorsa, miért visznek akkor? Különben is, mihez akarunk kezdeni mi, szegény magyarok? Maradjunk csendben szegénységünkkel, felesleges ez a boka-csapkodó hűhó, a katonáskodás. Tengernyi az ellenség harckocsija, repülője, mit akarunk mi? — Így huhog a fülekbe a sötét rém, mely mindenkinél jobban tud mindent. Befolyásos barátai csak neki sugnak meg mindent, érvelése és tájékozottsága előtt nem állhat meg senki, ellenvélemény nincs! Az ál-jóság orcájával közeledik és szóban, könyvben, cselekedetben is csak „óvni“ akar, mert ő az igazi hazafi. Szerinte a mi szövetségeseink fabatkát sem érnek, éhhalállal küzdenek, iparuk és kereskedelmük napokon belül csödbe jut, csak terfarral tudják a népet igájukban tartani. Milyen más a szovjet és annak szövetségesei. Ezek másképp bánnak a néppel, ott mindenki boldog s míg azok nem győznek, nem lesz itt sem megelégedettség. Hősi harcunkban, melyet az igazságért, a jobb jövőért és az életünkért

folytatunk, csak ok nélküli szenvedést látnak ezek az idegenek s az általuk elbolondított hazánkfiak, mert vannak ilyenek is. Undok rágalmaikkal beszennyeznek mindent, ami szent és hősi. Kinevetik a szabad hazáért és életért küzdő, harcos lelkű magyar embert, mert hisz sokkal kényelmesebben lehet a háttérben meglapulva élni és onnan izgatni, mérgezni.

Amikor aztán a magyart nem tudják „tönkreverni” és szövetségeseink sem mutatnak semmi hajlandóságot az éh-halálra s nem fogy ki repülőgépeik üzemanyaga sem: akkor sunyi módon meglapulnak és hallgatnak... sokatmondóan, mintha mindez csak átmeneti erőrekapás, személyvesztés lenne s csak az valami, amit ők tudnak. Pedig semmit sem tudnak!

— Felső vezetésünk nem köti senkinek az orrára, hogy mekkora az erőnk, fegyverzetünk, felszerelésünk s hogy mik a jövő tervei. Nem tudjuk azt mi sem, akik végrehajtjuk a magasabb akaratot. Akkor hát éppen ezek a csúf baglyok tudnák? Eppen ők? Magyar vezetésünk éppen olyan jól tudja, mint mi, hogy piszkafával nem lehet csatát nyerni, gépek ellen menni. Gondoskodnak arról, hogy komoly legyen az a „piszkafa”, amelyet mi ki nem adunk sohasem a kezünk közül, akkor sem, ha ők nem akarnak többé katonát látni!

A hadikutya a külföldi hadseregekben igen kedvelt segítőtársak. A Trianon után megalakult nemzeti hadseregben eleinte szép sikerrel alkalmazták a kutyákat, a csendőrség és rendőrség is külön kutyafidomítótelleppel rendelkezett.

A kutyák a békeszolgálatban is jól beválnak, mert öröket, őrségeket kutyák „beosztásával” bizonyos mértékben tehermentesíteni lehet. A határvédelem alakulatok portyázó részeinél is igen jó szolgálatot végeznek ezek az értelmes állatok. Senki észrevétel nélkül el nem bujhat a járőr előtt, mert a kutya fejlettebb érzékszerveivel mindent észrevesz.

A harctéren majdnem minden alosztálynak van úgynevezett „házikutya”, mely a legénység dédelgetett kedvence. Mennyivel becsebbek azonban a jól kiképzett hadikutya, amelyek igen gyakran fon-

Lőszert szállító kutya fogat.

tos szolgálatot tesznek. Leggyakoribb ilyen hadikutya fajták a német juhász-, airedale (terdel) terrier, a boxer és a dobermann. Ezeket őr-, figyelő-, jelentő-, felderítő-, szállító- és egészségügyi célokra lehet alkalmazni. Vannak kutyák, amelyek kiképzésüknél fogva többfajta feladatra is alkalmazhatók. Ezek a felderítőjárőr kíséretében valóságos „táv-terepkutatók”, veszélyt, idegenek jelenlétét messziről jelzik, jelentések küldhetők velük hátra, lőszer, élelem, kötszer továbbítható velük elszigetelten harcolók számára. Helység-harcban is kiváló szolgálatot tesznek orvlövészek leküzdésénél; veszélyes helyekre előreküzdésnél veszteségektől kímélik meg éberségükkel a csapatot.

Megfelelő szerszámozással és jó utakon mázsás terhet is elhúz egy fejlettebb kutya pár. Hegyi alakulatok, sícsapatok is sikerrel alkalmazhatják a kutyákat, mert sokszor nehezen megközelíthető pontokhoz — aránylag kis célt mutatva — juttatható el velük parancs, jelentés.

Nehezebb viszonyok között bizonyára a csendőrség is jó hasznát veheti külső szolgálatban az éber, bátor és hűséges kutyának.

v. T. L.

Figyelő hadikutya.

A Csendőrségi Lapok szerkesztőségében kapható:

Tábori rendészeti szolgálat, 1 P 90 f + portó.

(A könyv bizalmas, csak ajánlottan küldhetjük.)

Ezenkívül:

A csendőrség 1943. évi elhelyezési térképe, 50 f.

Máshol nem kaphatók!

A megrendelt könyvek árát a Csendőrségi Lapok 25.342. számú csekkszámájára történő befizetéssel kell megküldeni.

A Szervezeti és Szolgálati utasítás,
úgyisint a **Próbacsendőrök tankönyve**
elfogyott, rendelést tehát egyelőre nem fogadunk el.
Ha ismét kapható lesz, közöljük olvasóinkkal.

EMLÉKEZZÜNK!

Kosztá József brassói szárnybeli alörmester a románokkal Sósmezőnél vívott harcban 1916 október 15-én elesett.

Magerle Gyula ruttkai őrsbeli 2. oszt. örmester és **Teker Ferenc** turzófalvai őrsbeli alörmester szerb komitácikkal vívott harcban 1918 október 16-án Valjevo mellett elesett.

Méder József félegyházai őrsbeli csendőr az oroszokkal vívott chyróvi csatában 1914 október 17-én elesett.

Vas Ruben József szolyvai őrsbeli csendőr 1914 október 17-én Munkácson járványos betegségben meghalt.

Imre Gergely vledényi őrsbeli alörmester és **Mihály István** sepsiszentgyörgyi szárnybeli csendőr a románokkal Sósmező körül vívott harcban 1916 október 17-én elesett.

Borsik Pál járásörmester, élesdi járás- és őrsparancsnok és **Steinbach Géza** fogarasi őrsbeli alörmester a románokkal Sósmező körül vívott harcban 1916 október 18-án elesett.

Lőrinc Ferenc nagybóbróci őrsbeli csendőr 1914 október 20-án az orosz harctéren járványos betegségben meghalt.

Hódosi István vashidegkúti őrsbeli csendőrt egy ellenőrző 1913 október 22-én Lendvakirályfán fejével agyonvágta, járőrtársát, **Bertalan Mihály** próbacsendőrt pedig lelőtte, aki sebében 1914 október 28-án Múraszombatban meghalt.

Simon István nagykomlói őrsbeli csendőr a szerbekkel Bárányosnál vívott harcban 1914 október 22-én hadifogságba esett, ahol meghalt.

Halmay József főhadnagy, az aradi szakasz parancsnoka, az oroszokkal vívott harcban 1914 október 23-án Nowa-Alexandria mellett elesett.

Takács Árpád brassói szárnybeli alörmester a románokkal vívott harcban 1916 október 23-án Sósmező körül elesett.

Leonhardt János bárányosi őrsbeli népfelkelő csónakkal való portyázás közben 1917 október 23-án a Dunába fulladt.

Albert Antal 2. oszt. örmester, a tatárhavasszoroszi őrs parancsnoka, a románokkal vívott harcban 1916 október 24-én Sósmező körül elesett.

A románokkal az Ojtozi-szoros és Sósmező körül vívott harcokban 1916 október második felében elesett még: **Szőcs György** brassói szárnybeli 2. oszt. örmester; **Borcsa Gyula** brassói kerületbeli, **Parcsami János** galántai őrsbeli, **Vitéz Károly** répcékárolyi őrsbeli alörmester; **Pál János** törösvári őrsbeli és **Trippa György** aradi szárnybeli csendőr, **Papp József** sepsiszentgyörgyi szárnybeli alörmester pedig román hadifogságba esett, ahol meghalt.

Stevlik József 2. oszt. örmestert, a váradlesi őrs parancsnokát, **Radicev József** budapesti kerületbeli alörmestert és nyolc pótcsendőrt szerb komitácikkal 1918 október 24-én Kalandjevceiben megölték.

Pécsi Lajos tiszaluci őrsbeli csendőrt 1915 október 26-án két büntetett Tiszalúcon orvul megölte.

Incédi Lajos kónyi őrsbeli csendőr az orosz harctéren szerzett sebesülésében 1942 október 28-án meghalt.

Lakos Lajos mehádiai őrsbeli alörmester a románok elleni harcban szerzett sebesülésében 1916 október 28-án Temesvárott meghalt.

Riesz György hadnagy, a 'zsombolyai szakasz parancsnoka, az oroszokkal vívott chyróvi csatában 1914 október 31-én elesett.

Támadás József ósopoti őrsbeli próbacsendőr az oroszokkal vívott harcban 1914 októberben Rudnik mellett elesett.

Édes László monostorszegi őrsbeli csendőr az oroszokkal vívott harcban Galiciában 1914 őszén elesett.

Igazoltatás vonaton.

Írta: vitéz **KERTÉSZ JÁNOS** örmester (Nagyvárad, vasúti őrs.)

Sok cikket olvastam már a *Csendőrségi Lapok* hasábjain az igazoltatásról, a szolgálati felépítésnek erről az igen fontos mozzanatáról. Esetekről, melyek bajtársaim szolgálata alkalmával hol itt, hol ott játszódtak le eredményesen, olyat azonban még nem olvastam, amelynek helyszíne a vasúti kocsi lett volna.

Vonaton az igazoltatás korántsem olyan könnyű, mint kint a szabadban. Tudjuk, a vasúti kocsik nem olyan tágasak, hogy a biztonsági távolságot és helyzetet a Szut. szerint fel lehessen venni. Ezenkívül minden közlekedő személyvonat zsúfolt is. Az ilyen megtelt vonaton elindul a vasúti csendőrről, hogy megelőző szolgálatot, igazoltatást, katonai ellenőrzést végezzen és a zárolt árúk feketén szállítását megakadályozza. Azt hiszem, valamennyien tapasztaltuk már, hogy a nagyközönség milyen kíváncsian figyeli a csendőr munkáját. Ezt a vasúti csendőr tudja a legjobban. Ha valakivel szemben szolgálatilag fellép, a kocsiban ülők minden szavát, minden intézkedését figyelik, távozása után pedig bírálgatják. Ilyen körülmények között érthető, hogy a vasúti csendőr csak akkor felelhet meg hivatásának, ha intézkedéseiben gyors és határozott s a közönséggel szemben a kellő szigora mellett is különösen udvarias. A vasúti csendőrnek sokkal kevesebb idő áll rendelkezésére a szolgálati ténykedéséhez, mint a területi őrsök járőreinek. A vonat halad és minden perccel közeledek az igazoltatandó leszálló állomáshoz. Ez alatt a rövid idő alatt kell megállapítani azt, hogy az igazoltatott bűnös-e vagy nem.

Mi, csendőrök, nagyon jól tudjuk, hogy a mai háborús időkben sok ember levetette békebeli álarcát s a meggazdagodás vágya hajtja, már pedig a vasút kitűnő működési terület a háború bűnös vámszedői számára. A vonaton üzleteket kötnek, zárolt árut feketén szállítanak. Itt bujkál a katonaszökevény s utazik egyik helyről a másikra, hogy a hatóságok fel ne találják. Itt lapulnak meg ártatlan utasok képeiben a bőrdírtolvajok és zsebmetszők és a kocsik sötétjének bűnre csábító lehetőségei egyre növeli a számukat. Bámulatos ügyességgel használják ki ezek az emberek az utazó közönség figyelmetlenségét. Ilyen zavarosban halászó és minden hájjal megkent embereket kell észrevennie és kiemelnie a vasúti

csendőrnek. Fontos megelőző munkát végez akkor, amikor oly sok akadály dacára is igazoltat és kutat a nagyközönség között, mert ez magában véve is hatást vált ki. A Nyomozókulcsban való keresés ugyan sok esetben megoldhatatlannak látszik, mert annyi az utas, hogy megállni is alig van helye a járőrnek, de mégis csak kell valamilyen megoldást találnia, hogy a kívánt célt elérje. Mindenesetre a járőr szemfülességétől függ, hogyan és hol vegye elő ezt a nélkülözhetetlen nyomozási segédeszközt.

Nem lesz éreketlen, ha leírok egy vonatban végzett igazoltatást.

1943 január 22-én az Érmihályfalva—Nagyvárad között közlekedő személyvonaton járőrtársammal katonai ellenőrzést végeztünk. Az egyik kocsi fülkájában egy jólöltözött férfit találtam, akinek feje felett a csomagtartóban 2 drb. 60×35 cm nagyságú papírbörönd volt. Mivel megjelenésünkre gyanúsán viselkedett, elhatároztam, hogy igazoltatni fogom, legalább kitűnik, kicsoda és mi járatban van. A fülkében ülő honvédek igazoltatása után, őt is igazolásra szólítottam fel. Erre egy munkakönyvet vett elő és átadta. Mielőtt megnéztem volna a könyvet, megkérdeztem, mi a neve?

— Vida Kálmán* — volt rá a válasz.

— Foglalkozása?

— Csizmadia.

— Hol lakik?

— Nagybányán.

Ezután részletesen megnéztem az igazolványt, amely teljesen szabályszerű volt és nevére volt kiállítva. Foglalkozása azonban nem egyezett, mert kőművesnek volt a könyvben feltüntetve. Kíváncsivá tett, miért hallgatja el emberem a foglalkozását. Ezután megnéztem a Nyomozókulcsban, de sem abban, sem segédleteiben nem szerepelt. Végül is elhatároztam, hogy részletes igazoltatása végett őrizetbe veszem és az őrsre kísérem. Az őrizetbevétel után a nála levő tárgyait átvizsgáltam és a 2 drb. böröndben 16 drb. kikészített boxbört találtam. Foglalkozásának rejtélye kezdett megoldódni. Biztosra vettem, hogy lesz valami emberemnek a füle mögött. Őrsparancsnokomnak, — aki ugyanezen a vonaton ellenőrző szolgálatban volt, — az esetet megjelentettem, aki parancsot adott arra, hogy Vidát az őrsre elővezessem.

Őrsparancsnokom a bőr holszerzésének tisztázása végett másodmagát szolgálatba vezényelte. A nyomozás hamarosan sikerrel járt. Kiderült, hogy Vida Kálmán kőműves, Szabó Gábor MÁV kocsi-rendező és Novák Pál órabéres kocsi-rendező, nagybányai lakosok dézsmálás útján 562.75 kvadrát borjú-boxbört idegenítettek el 1512 P 36 fillér értékben. A bört a nagybányai vasútállomáson vesztéglő egyik tehervonat szolgálati kocsijából lopták ki azzal, hogy eladják és az árán megosztottnak. Nevezettek elloptak még a nagybányai vasútállomásról 1 drb. vasúti bundát 400 P, 2 drb. struxnadrágot 60 P, épület ajtó- és ablakfát 200 P és 5 kg súlyú hizott libát 20 pengő értékben. A tárgyak egy részét eladták s az árán megosztottnak. Velük együtt 14 orgazda került az igazságszolgáltatás kezére, ahol elnyerték méltó büntetésüket. Sértettek kára majdnem teljes egészében megtérült

A bor.

(Pályázatunk anyagából.)

I.

Szüreti idők vannak... eszünkbe jut a bor. De nekem kiváltképpen eszembe ötlük a borral kapcsolatban boldog elemista gyermekkorom is. Nem azért, mintha talán már akkor ismertem volna a borkóstolás művészetét. Nem! Egészen különös körülmények között jöttem rá már nyole-tízestendős koromban arra a szomorú valóságra, hogy a sokaknak oly „édes nedű” hová juttatja azokat az embereket, akik nem tudnak mértéket tartani.

A községi iskolaterem — ahol az ábc-ét fejünkbe verte tanítónk — körös-körül volt aggatva színes nagy képekkel, ezek között két egészen megkapó tárgyú keretezett kép látása annyira belevésődött emlékezetembe, hogy azóta nem tudok szabadulni látomásuktól s valahányszor borospoharak összecsendülését hallok, emlékeztetőként jelennek meg lelki szemeim előtt.

Első kép. Falusi cseréptetős lakóház, nagy szétrüskerttel, ragyogóan tiszta udvarral. A nyári jászolnál négy erős muraközi telivér abrakol olyan étvágygal, hogy szinte hallani lehet a zab ropogtatását. Odébb fekete- és pirostarka tehenek fekszenek a friss szalmából terített almon; csendesen kórödzének. Az ólban hatalmas mangalica nyújtózik oldalára dülve, és hasán kilenc vagy tíz fürge kis malac ficánkol, szívják az édes anyatejet. Az udvar közepén terebélyes diófa áll. Hús árnyékában hosszú asztal, körülülve férfiakkal, míg közvetlen a diófa tövében muzikus cigányok csoportosulnak. Az asztalon boroskancsók, üvegek, poharak sorakoznak egymás mellett. Az asztalfőn foglal helyet maga a házigazda. Dús fekete bajusza magyarosan kipödörve, haja simára fésülve. Termetes testén patyolatfehér ing, azon pitykegombos mellény feszül. Frissen borotvált arca csak úgy ragyog a jóléttől s vígan emeli teli poharát koccintásra. Felesége pirosposzsgás arcú, tűzről pattant menyecske. Jön a pince felől, búzakalásszal díszített kancsóban hozza a vörösbort. Körülötte három vígarcú gyermek futkos, hancúrozik.

A kép alá csak ez a három szó van írva:

„Az első pohár.”

Második kép. Roskadt, nádtetős vityiló. Nem lehet sem háznak, sem kunyhónak nevezni. Parányi kis ablakának szemüvegeit ujságpapír helyettesíti. Kidült-bedült utcakerítés, gyomos udvar. Az utcán egy koldusöltözetű ember félarcával a sárban fekszik. Ruhája elnyűtt. Egyik lábán talpnélküli cipő, a másikon bocskorfélé valami. Felduzzadt arcát sokhetes — vagy talán sokhónapos — szakáll teszi felismerhetetlenné. Mellette siránkozik egy sápadtareű asszony, négy meztlábás gyermekkel; ötödik a karján.

E kép alatt is csak három szó áll:

„Az utolsó pohár!”

Hát hogyan is mosódhatnának el az emlékezetből ilyen képek látomása, amikor — sajnos —, ilyen és ezekhez hasonló képeket láthat az ember az életben, a valóságban is!

* A neveket megváltoztattuk. (Szerk.)

Húszesztendőig koromig voltam szülőfalum lakója. Ennek a húsz esztendőnek második felében, szemeim előtt, fölmszerűen pergett le egy család tragédiája, mely ugyanaz volt, mint a két képen...

D...-ék tőlünk nem messzire, a harmadik szomszédban laktak. Nem voltak a falu leggazdagabbjai, de mégis elég módosak ahhoz, hogy éves cselédek tartásának kettőt, nyáron pedig 4–5 napszámot fogadjanak a mezőgazdasági munkák elvégzésére.

Minden júliusban, amikor a forró nap lángcsóvaként perzselte az anyaföldet, 2–3 napon keresztül pöfögött és bűgött a benzinmotoros cséplőgép D. bátyánk tágas szérűjén, amíg a nagy asztagból zsákokba nem került a mindennapi kenyérmag. Összel meg napokig fuvarozták haza a csöves kukoricát a határtól, hogy a nagy kukoricagöré tetőig megteljen szép, sárgacsövű tengerivel. Szükség is volt erre, mert a 8–10 darab mangalica, melyek egymásba bujva szuszogtak a fehérre meszelt disznóól friss homokjában, — attól gömbölyödtek és hájasodtak 2–300 kilóra.

Duzzadt is D. bátyánk pénztárcája a sok ropogós hankótól, amíg bele nem kóstolt az utcasarkon megnyitott J... asszony vendéglőjének borospoharába. Zsiga cigány meg hamar eltalálta legkedvesebb nőtáját és a víg zene nemcsak „csapot-papot“, hanem még azt is elfeledtette D. bátyánkkal, hogy áldott jó felesége, meg két szép gyermeke van, akikhez illő volna este 8–9 órára hazamenni, nem pedig éjjel, meg sokszor reggelfelé, amikor a szorgalmas emberek már felkeltek és munkába indulnak.

Dehát hogyan felelt volna az otthoniakat, amikor az a „betyár“ Zsiga cigány olyan szépen tudta fülébe húzni azt a régi jó nótát, hogy: — „Sajó kutyám, jaj de mélyen aluszol...“ Reggelfelé meg már nyakába borult Zsigának és nagy csuklások közben kiabálta fülébe: — „Huzzad, szakadjon el a húrod!“

El is szakadt az, nem is egyszer. De még a lélek is elszállt Zsiga cigány hegedűjéből, amikor D. bátyánk jókedvében kipróbálta, hogy a korcsmasztal fedőlapja erősebb-e vagy a hegedű fája és akkorát suhintott vele a borospoharak közé, hogy csak a hegedű nyaka maradt meg a markában.

Teltek, múltak az évek és ahogyan fogyott D. bátyánk portájáról a lábasjóság, ugyanúgy nőtt nyomukban a gaz, a dudva és az idők folyamán olyan szépen bebokrosodott az udvar, hogy a gyermekek örömmel játszottak bujósckát benne.

Az sem segített már a szomorú valóságon, hogy M. néni, a hófehér lelkű felesége bánatába a kútha ugrott és ott lelte halálát. Fia és leánya pedig világgá mentek szegyenükben és a falu még ma sem tud semmit sorsukról.

Egy reggel éppen katonaládámat készítettem „berukkolás“-ra, amikor harangkongatás ütötte meg fülünk dobhártyáját. Mikor az utcára kiszaladtunk, akkor már eszeveszett futkosás volt az utcán és mindenki torkaszakadtából kiabálta: „Tűz van...!“ Tűz van...!“

Néhány óra elteltével, amikor megfeszített munkával sikerült a tüzet eloltani, D. bátyánk megszenesedett holttestét ott találták meg, saját házának leégett, üszkös romjai alatt.

Azóta sokat töprengtem azon, hogyan lehetne minden borívásra hajlamos ember lelkébe belevésni

azt a két képet, amelyek mintegy negyedszázaddal ezelőtt, ott függöttek az iskolaterem falán?

Bata József, csendőr
(Lőrinci).

II.

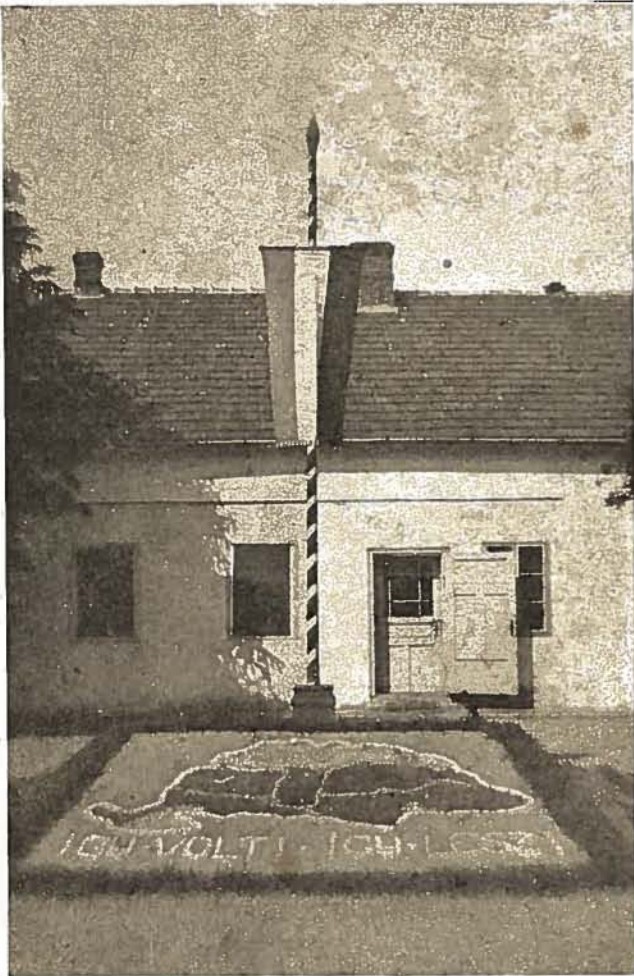
A monda szerint lopva hozták a szőlő magvát a mai Európába. Madárcsont üregében, majd oroszlan-csontban, végül a szamár koponyájában rejtegették. Ezekben szívta fel a mag a gyümölcs különös sajátosságait, ezért van, hogy aki keveset iszik, az az oroszlan erejét érzi magában s aki sokat nyel az italból — szamárságot csinál...

A bor fogyasztását igen sok ember már fiatal korban megszokja, ha mértékletesen fogyasztja valaki, nem árt a szervezetének, azonban ha egyáltalán nem is fogyaszt az ember belőle, akkor sem hiányzik. Ezt meggyőződésből merem mondani, amit az alantiakból is látni fogunk.

En már gyermekkoromban megkezdtem a bor fogyasztását és nem egy eset volt, amikor naponta egy-két litert is fogyasztottam belőle. Mikor ez napirandén volt, nem is volt semmi baj. Egyszer aztán jött a katonai behívó és be kellett vonulni. Ott persze nemcsak, hogy minden napra egy-két liter nem jutott, de a legkritikább eset volt, amikor egy pohárral tudtam fogyasztani. Kezdetben nagyon hiányzott és bizony nehéz volt a mindennapi adagról leszokni, azoban később kezdtem elfelejteni és megszokni, hogy nincs. Sőt 4–5 hónap elteltével már egészen leszoktam a bor fogyasztásáról és soha sem hiányzott, aminek igen örültem. Mert annak ellenére, hogy sokat fogyasztottam és annyira megszoktam, hogy a legkritikább esetben ártott meg, azért mégis voltak kisebb kellemetlenségeim a bor miatt. De ez mind kicsi volt ahhoz, ami megtörtént velem akkor, amikor már azzal dicsekedtem, hogy nekem nem fog megártani többé a bor, mert sokat nem iszom belőle. De mert éppen ezt nem tartottam meg, megtörtént velem az alábbi eset, ami bizony egy katonának nem válik dicséretére és amit én még most is szégyellek.

Mikor eljött a nyári szabadság és aratási szabadságra mentem, egyik vasárnap délutánra a barátom meghívott, hogy látogassam meg. Természetes, ennek a vége az lett, hogy közbe megnéztük a pincében a boroshordókat, hogy melyikben van még és melyik a legjobb. De ez még mindig nem volt elég s hogy be legyen tetéztve a dolog, innen a korcsmába mentünk. Egyik poharat követte a másik és bizony megfélekedezve arról, hogy én nem vagyok a bor-iváshoz hozzászokva, rövid idő alatt megittasodtam. Később kezdtem magam nem jól érezni és azon gondolkodtam, hogy el kellene menni a korcsmából, de ez sehogy sem akart sikerülni. Haza nem mertem menni, mert ismerve édesapámat, tudtam, hogy felelősségre fog vonni ittasságomért és szégyeltem is úgy az utcára menni.

Végre elhatároztam magam, hogy a korcsmához tartozó kerten át kimegyek a temetőbe és ha ott (valami árnyékos helyen) kijózanodtam, hazamegyek. Sikerült is elég szerencsésen eljutni ide. Egy-két megjegyzést el kellett hallgatni, amíg oda értem. Természetes, ezek között egy sem volt az, hogy milyen rendes fiú, vagy milyen csinos katona. No de hát engem akkor nem is érdekelt az, hogy mit mon-

Az ohaji őrszlaktanya udvaráról.

Lövei István cső. felv.

danak mások, csak az, hogy minél előbb oly helyen legyek, ahol senki nem fog látni. A temetőszálen egy félreeső helyen — ahol nem járkáltak — a fa árnyékában leültem. Igen jól éreztem magamat és bizony nem sok biztatás kellett, hogy a jó hűs gyepen egy kicsit elnyújtózkodjak, aminek az lett a vége, hogy a bor hatása alatt hamarosan mély álomba merültem. Csak este későn — már sötétben — ébredtem fel.

De hogyan! Azt álmodtam, hogy valami nagyvíz partján horgásztam és egy nagyon szép csukát fogtam, azonban, mivel a horogzsineg gyengének bizonyult ahhoz, hogy azzal a csukát partra dobjam, azt a vízszélre húzva, lehajoltam, hogy kézzel megfogva, kivegyem. Közben megcsúsztam és a vízbe estem, ahol — úgy éreztem — megfulladok. Úgy felugrottam fekvőhelyemről, hogy a temetőárkában álltam meg csak, ahol tényleg vízbe estem s ettől úgy megijedtem, hogy kiabálni kezdtem. Nem tudtam hirtelen elgondolni, hogy mi van velem, álmodom-e vagy valóság, ami velem történik. Hirtelenben csak annyit tudtam, hogy valami vízben vagyok és hiába kapaszkodom ki az árokból a partra, visszacsúszok.

Mikor magamhoz tértem és az ijedtségből egy kicsit eszméltem, jöttem tudatára, hogy még nagyobb baj is ért, az, hogy kardomat — huszár voltam — nem találtam. Schogy sem bírtam ráeszmélni, hogyan és miképpen kerültem a temetőbe és hogy a kardomat

hol tehettem le. Arra gondoltam, hogy ott, ahol feküdtem. Igen ám, de olyan sötét volt, hogy nem tudtam tájékozódni, hogy melyik irányból kerültem az árokba és abból ki.

Ami az ittasságot illeti, nem is lett volna azzal már baj, már józan voltam. Csak a kard meg lett volna! De azt a sötétség miatt megtalálni kevés remény volt s mikor hosszabb ideig ez nem sikerült, már arra gondoltam, hogy amíg én aludtam, valaki ellopta. Szinte már láttam magamat a hadbíró előtt és láttam a sötétségben a fogház körvonalait. Mit tagadjam, — végigmásztam, kúsztam, hasaltam a közvetlen és távolabbi helyszínt, kaszázó kezeimmel tapogatva szanaszét. Kijózanodtam egészen takarosan, amihez a nyáréji alapos zivatar is segített. Végre hosszú keresgélés után sikerült megtalálni. Szégyenem másik része is megszűnt. Nem tudom, mindjárt másképp éreztem magam és kezdtem nem félni, habár még mindig remegtem.

Mire hazaértem, már éjfél régen elmúlt. Leraktam sáros ruhámat és lefeküdtem, azonban aludni nem tudtam, az ijedtségtől és az átfázástól annyira remegtem, hogy nem jött szemeimre álom. Hogy hányszor éreztem át azon éjszakán a temetőben látott álmomat és az azután átélt valóságot, nem tudom. Megfogadtam, hogy bort ezután a legkevesebbet és csak akkor iszom, amikor azt semmiképpen nem tudom elkerülni.

Amit reggel az édesapámtól kaptam, azt nem írom le. Nem dícséret volt, az biztos, mert annak sok lett volna. Elmondotta egész életét, de sehol sem említette, hogy a temető árkában halászott volna, pedig nemcsak Európát, hanem Amerikát is bejárta. De én is megfogadtam neki, hogy ha 100 évig élek, akkor sem fogok többet megittasodni és amennyire lehet, felhagyok a szeszfogyasztással. Ez nem csak ígéret lett, de meg is tartottam. Még egyszer sem hiányzott, de azóta nem is voltam a temető árkában, álmomban sem horgászni. De annál többet gondolok rá és örülök, hogy az a kellemetlen álom megtörtént velem, mert nagy kérdés, hogy a bormértéktelen fogyasztása nem hozott volna-e már sokkal kellemetlenebb helyzetbe, amit nem lehetett volna az édesapám kihallgatásával elintézni és ami súlyosabb következményeket vont volna maga után.

Hány hadbírói tárgyalást és hány büntetést el lehetne kerülni, csak a második pohár előtt arra kellene gondolni, hogy milyen kellemetlen az, ha bajban van az ember. A bortól pedig hamar bajba jut. Ha más nem, de egy nem kíváncsi összeszólkózása a boros embernek könnyen akad. Hiszen tudjuk, hogy a boros ember jókedvű és jókedvében könnyen elragadtatja magát, ilyenkor nem törődik azzal, hogy mi illik és mi nem és hogy mi a helyes és mi a nem jó, olyankor mindenkit kisebbnek lát, mint saját magát. Mindezt el lehet kerülni, egy kis önfegyelmességgel és egy kis akaraterővel, amivel minden katonának, de különösen minden csendőrnek rendelkeznie kell!

Csetneki Antal csendőr
(Jóka).

Minden propaganda önmagát tüzei.

Herczeg Ferenc.

TANULSÁGOS NYOMOZÁSOK

Csendőrrjárőr ellen elkövetett gyilkosság kísérletének nyomozása.

Írta: NYITRAI JÓZSEF főtörzsőrmester
(Székesfehérvár).

1933 február 21-én 21 órakor Havasi István főtörzsőrmester, őrsparancsnok és Balázs József törzsőrmester mint 7. Ellenőrző járőr a móri őrsről szolgálatba indultak.

Pusztavám községbe 23 óra 45 perckor érkeztek meg. A községbe érve zajos éneklést hallottak. Ennek okát kutatva látták, hogy a csendőr pihenőszoba közelében (negyedik szomszéd) lakodalom van, höl a ház előtt több, nem a lakodalmi vendégsereghez tartozó, helybeli legény énekel. A legénycsoporthoz a járőr csendre intette, azután a községben tovább portyázott. A pihenő-szobában 22-én 0 óra 30 perckor kezdte meg 4 órára tervezett nagypihenőjét. A járőr lefeküdt a pihenő-szoba ágyaira s a tompított lámpa fénye mellett csakhamar elaludt. 1 óra 30 perckor lövés zajára ébredt. Azonnal észrevette, hogy a pihenő-szobába az udvar felőli ablakon át belöttek és a lövedék Havasi főtörzsőrmester ágya fölött fúródott a falba. A járőr a nyomozást azonnal megkezdte, bevonva ebbe a közben odaérkező ellenőrzendő járőrt is. Korán reggel az ősről további segítséget kért, úgyszintén a nyomozó alosztály támogatását is, németül beszélő polgári ruhás nyomozók közreműködésével. A nyomozó alosztálytól Zöldligeti Péter főtörzsőrmestert és engem vezényeltek ki az őrs támogatására.

Pusztavám község híres veszedelmes vadórjárőr, ezért a sértett járőr még az éjjel kutatott az ismert vadórjárók után.

Mindenekelőtt azonban a részletes helyszíni szemlét tartottuk meg, ami a következő eredménnyel járt: a belőtt ablaktól 4 m távolságra egy eperfa áll, az eperfa mellett közvetlenül egy 150 cm magas deszkakerítés húzódik. Az eperfa ágain füstnyomokat fedeztünk fel a kerítés magasságában. A füstnyom lövéstől származott. Ebből megállapítottuk azt, hogy a lövés az utcáról történt, a kerítésre támasztott puskával. A lövés helye, az ablakon levő bemeneteli nyílás és a lövedék becsapódási helyét összekötő képzett vonalból, mivel az körülbelül 45 fokot alkotott, arra következtettünk, hogy a tettes alacsony termetű ember lehetett. Az illető alacsony termeténél fogva szerencsére nem tudott lejjebb

célozni s így a lövedék becsapódása magas volt. A szoba falában, a becsapódás helyén 9 drb szögletesre vágott ólomdarabot (szatyma) találtunk. Ebből arra következtettünk, hogy a tettest a vadórjárók között kell keresni, mert azok szoktak ilyet használni. Láb vagy más nyomokat nem találtunk, mivel akkor éjjel nagy hóvihár volt s így ha lettek volna is nyomok, megsemmisültek.

A járőrök elsősorban azokat az egyéneket vették sorra, akik a lakodalomban voltak. Az volt a feltevésünk, hogy elsősorban azok között lehet a tettes, akik tudtak a járőr megérkezéséről. Ezeken belül azután különös figyelemre méltattuk az ismert orvvadászokat, mégpedig elsősorban az alacsony termetűeket. Valamennyiükkel alibit igazoltattunk és így a nagy csomó embert megrostáltuk. Akik alibit igazoltak, azokat elengedtük. Másnap délelőttre már csak egy Kremmer István* nevű egyén maradt. Erre ráillett az a következtetésünk is, hogy a tettes orvvadász és alacsonytermetű lehetett. Tudtuk azt is, hogy lopásért már ismételt büntetve volt. Az őrs már több ízben vett tőle őrizetbe engedély nélkül tartott puskát és mint orvvadászt állandóan ellenőrizte. Megállapítottuk, hogy nevezett a lakodalmon, mint hivatalos vendég, résztvett. Innen 24 óra után józanon távozott haza. Midőn a sértett járőr nevezettnél megjelent, Kremmer tökrészegnek tette magát. Ezzel az ellene irányuló gyanút csak megerősítette.

A községben Zöldligeti Péter főtörzsőrmester, polgári ruhás nyomozóval együtt puhatoltam. A puhatolásunk során megállapítottuk, hogy a község közvéleménye szintén Kremmer Istvánt tartja a tettesnek.

Mivel Kremmer kétségtelen alibit sem tudott bizonyítani, Havasi főtörzsőrmester gyanúsítottként kikérdezte. A gyanúsított egy darabig konokul tagadott, de később a részletkérdések és elébe tárt adatok hatása alatt megtört és beismerte, hogy ő a tettes. A bűncselekmény elkövetését a következőképpen adta elő:

1933 február 21-én Pusztavám községben, a csendőr pihenő-szoba közelében tartott lakodalomban mint hivatalos vendég jelent meg. Éjfél körül társaitól értesült arról, hogy a községbe csendőrrjárőr érkezett s az utcán daloló legényeket csendre intette. Éjfél után a lakodalom színhelyéről lakására ment, ahol körülbelül 30 percig időzött. Elkeseredetten gondolkodott azon, hogy a csendőrrjárőrök folytonosan zaklatják őt s a lakásán elrejtett fegyverek után kutatnak. Ennek hatása alatt elhatározta, hogy a pajtában tengeriszár közé rejtett vadászfegyverét magához veszi és azzal orvvadászatra megy. Az utcára érve olyan izgalom fogta el, hogy a levegőbe lőtt egyet. Ezt követően a csendőr pihenő felé tartott s midőn ott a szobában lámpavilágot észlelt, az udvar felőli ablak közelébe lopózott, fegyverét a falalánk fölé helyezte és így célozva az ablakon át a szobába lőtt. Ezután a helyszínről futva a kerteken át, járatlan utakon, ismét lakására tért, ahol a puskát megtöltve, ismét a tengeriszár közé rejtette

* A nevet megváltoztattuk. (Szerk.)

el. Azután lakószabájukba ment s anélkül, hogy tet-téről szüleinek szólt volna, lefeküdt.

Ennél a nyomozásnál két kiderítetlen szándékos emberölés kísérletére is világosság derült. Ezeket szintén Kremmer követte el. 1932 november 29-én. Beismerő vallomásában ezeket adta elő:

1932 november 29-én három társával a Vértes erdőségbe indult orvvadászatra, Grauer Ferenc erdőőr tetten érte és üldözőbe vette őket. Ő menekülés közben hátrafordult és Grauerre 3 lövést tett a nála lévő 95. mintájú ismétlő karabélyból, azután az erdőben tovább menekült. Ezt követően, midőn már hazatérőben voltak, Gara Imre erdősszel találkozott össze, aki szintén megállásra szólította őket, ő azonban visszafordult és Garára is lőtt egyet, azután tovább menekült. Előadta még, hogy a karabély, melyből a lövéseket tette, nem az övé, hanem Skaba János orvvadász társáé.

Skaba János és két társa az esetet Kremmerhez hasonlóan adták elő. Az esetről nevezettek azért nem tettek jelentést az akkor nyomozó csendőrzárőrnek, mert Kremmer azzal fenyegette meg őket, hogy amelyik elárulja, azt agyonlövi.

Kremmer Istvánt a székesfehérvári kir. törvényszék 7 évi fegyházra ítélte.

A leírt nyomozás igen érdekes és tanulságos. A nyomozó járőr a lövési nyomokból következtetni tudott a tettes természetére. Ez a helyes következtetés lehetővé tette a tettesnek számos gyanúsítható személy közül való kirosztálását.

Az a tény, hogy a tettes a kivilágított ablakon keresztül lőtt be a pihenő-szobába, arra int, hogy a pihenő-szoba ablakait lámpagyújtás után fedjük be.

HALOTTAINK

Nyugállományú bajtársaink közül meghaltak:

Kerekes István alhadnagy (VI. ker.), 1902—1934-ig szolgált,

Kovács Sándor törzsőrmester (VI. ker.), 1919—1934-ig szolgált,

Óvári Otruba József törzsőrmester (IV. ker.), 1909—1932-ig szolgált,

Pácsi István törzsőrmester (VI. ker.), 1912—1922-ig szolgált,

Roska Imre főtörzsőrmester (V. ker.), 1908—1928-ig szolgált a testületben.

Kegyelettel őrizzük emléküket!

HIREK

Dr. vitéz BÁC SVÁRY PÉTER
ny. c. orvos vezérőrnagy.

Folyó évi szeptember 23-án meghalt Budapesten 61 éves korában dr. vitéz Bácsváry Péter ny. c. orvos vezérőrnagy.

Testületünk egykori kiváló orvosfőnökét és melegsívű bajtársunkat veszítettük el benne. Szívvel-lélekkel a miénk volt, hosszú éveken át szolgálta lelkesedéssel és fáradhatatlan odaadással a testületet, melytől soha sem tudott elszakadni, szeretete és ragaszkodása nem szűnt meg akkor sem, amikor 1939 novemberében elbúcsuzott tőlünk.

Korai halálát őszintén fáljaljuk.

Szeptember 25-én kísértük utolsó útjára, a Farkasréti-temetőbe. Sirját hitvese, három fia, a rokonok, bajtársak és tisztelők nagy száma vette körül.

Emlékét kegyelettel őrizzük.

Kitüntetés adományozása. A Kormányzó Úr Ő Főméltósága legfelsőbb elhatározásával megengedni méltóztatott, hogy a finn **Qroszlánrend Parancsnoki keresztjét** **Hajnácskő László** ezredes elfogadhassa és viselhesse; a Szovjet elleni hadműveletek alkalmából **adományozni** méltóztatott a **Magyar Bronz Érdemérmét** **hadiszalagon: Bánföldi György, Hosszú Béla** őrmesternek, **Mezei János** csendőrnök, az el-lenség előtt teljesített kiváló szolgálataikért, továbbá a **Magyar Ezüst Érdemérmét** **Horváth Károly II.** főtörzsőrmesternek, felfegyverzett bácskai orvlövészekkel szemben tanúsított bátor fellépéséért, orvlövészeknek harc árán történt elfogásával teljesített kiválóan eredményes szolgálataiért; a **Magyar Bronz Érdemérmét** **vitéz Major János** főtörzsőrmesternek, egy államellenes szervezkedés felgöngyöltése során kifejtett eredményes tevékenységéért, nemkülönben orvlövészekkel szemben tűzharc közben tanúsított önfeláldozó és bátor magatartásáért.

Áthelyezés, beosztás. A m. kir. honvédelmi miniszter úr — a m. kir. belügyminiszter úrral egyetértésben — **át-helyezte: dr. M. Nagy Zoltán** g. főhadnagyot Nyíregyházáról Kolozsvárra, **Markó Jenő** g. századost Sepsiszentgyörgyről Nyíregyházára, **Márkus János** g. főhadnagyot Ujvidékről Sepsiszentgyörgyre, gróf **Degenfeld-Schonburg István** főhadnagyot Makóról a székesfehérvári csendőrzászlóaljhoz Galántára; **Végh László** g. hadnagyot Kecskemétről a székesfehérvári csendőrzászlóaljhoz Galántára; **beosztotta: Csaba Lajos** főhadnagyot a makói gy. tanszázadhoz, **vitéz Alács Gyula, Havas János** hadnagyot a székesfehérvári csendőrzászlóaljhoz, **Molnár Andor, Decker József** hadnagyot a makói, **Buszek Géza** hadnagyot a salgótarjáni, **Hajnády Endre** hadnagyot a tatai, **Bánki Zoltán** hadnagyot a miskolci, **Sásdy Antal** hadnagyot a szekszárdi gy. tanszázadhoz, **Simonffy Ferenc, Xantus György** hadnagyot az ungvári, **Galántay Antal** hadnagyot a nagyváradai tanszázadhoz, **Rittler Győző** hadnagyot a debreceni karhatalmi századhoz, oktatóniszti minőségben.

Nyugállományba helyezés. A Kormányzó Úr Ő Főméltósága legfelsőbb elhatározásával **Sásdy László** alezredes nyugállományba helyezését 1943. október 1-ével, a saját kérelmére elrendelt felülvizsgálat eredménye alapján el-rendelni méltóztatott.

Nemesség elismerése. A m. kir. belügyminiszter úr dr. **Fráter Gyula** százados régi magyar nemességét, úgyszintén az „ippi és érkeserűi” előnevek használatához való jogát igazolta.

Katona Lajos csendőr,

a budapesti 3. lovas tanszázadnál a lovas csendőrkepző tanfolyamot előzőleg végezte.

Sportjelvény adományozása. A m. kir. honvédelmi miniszter úr a sport terén elért kiváló eredményeik alapján adományozta a **Sportbajnoki jelvenyt**: vitéz Kiss László alezredesnek, a **Nagy honvéd sportügyességi jelvenyt**: Tarnói Gyula főhadnagynak, Régnér Dániel, g. hadnagynak, Vincze Dezső szv. főtörzsőrmesternek, Honos István, Toronyi István őrmesternek, Huszár Elemér, Cserjési József, Ser Ferenc, Hozman József, Bozsik Sándor, Hornyák István, Rácz Imre, Csikai István, Hatos Imre, Hordós István, Káptai Ferenc, Madarasi Miklós, Sáska Imre, Söptei József, Szelényi Gyula csendőrnek; a **Kis honvéd sportügyességi jelvenyt**: Say József g. alezredesnek, Kultsár Lajos őrnagynak, dr. Kiss Gyula századosnak, Vida Márton alhadnagynak, Ádám Jenő, Bányai József főtörzsőrmesternek, Fekete József, Vig Imre törzsőrmesternek, Monostori Vilmos, Bencsik Vendel, Bíró György, Fekécs József, Gallai István, Hámosi Vendel, Varga József II., Román József, Monori István, Burai János, Bánhalmi Mihály, Harangozó László, Szilágyi Imre, Dulai János, Gergely Pál, Major Endre, Mészáros Menyhért, Molnár János VII., Pál Zoltán, Tamás János, Varga Bertalan, Vadász László, Varga Kálmán csendőrnek, Hegedűs János prb. csendőrnek.

Dicséret. A m. kir. honvéd vezérkar főnöke, a Szovjet elleni hadműveletek alkalmával az ellenség előtt teljesített kitűnő szolgálataiért, **okirati dicsérő elismerésben** részesítette: Szirthegey László, F. Szűcs István, Rékási Ernő őrmestert. A m. kir. csendőrség felügyelője Homoki László századost mert mint a kenderesi örkülöniményre beosztott tisztt, parancsnokát teljes odaadással és fáradságot nem ismerő buzgalommal, igen eredményesen támogatja, a Legfelsőbb Szolgálat nevében **okirati dicsérő elismerésben**, Virág András debreceni VI. kerületbeli főtörzsőrmestert, mert egy rendkívül bonyolult hamistanuzási és közokirat-hamisítási bűncselekmény nyomozása során a bizonyítékok beszerzése terén az átlagot messze felülhaladó kitartással, alaposággal és kiváló szakudatással járt el s a tetteseket az igazságszolgáltatás kezére juttatta, Hernádi János miskolci VII. kerületbeli őrmestert, mert mint a 7. nyomozó alosztály nyomozója hosszas és fáradságot nem ismerő lelkiismeretes munkával, valamint körültekintő, leleményes nyomozásával lehetővé tette, hogy egy állam- és nemzetellenes mozgalom felderítése megindulhatott és idejében ártalmatlanná tétetett, **okirati dicsérő elismerésben**, részesítette. Kerületi parancsnoki okirati dicsérő elismerésben részesült a budapesti I. kerületben: Nagy János főtörzsőrmester, Simon József törzsőrmester, Jakli Mihály, Szombath István őrmester, Haraszti Dániel, Halász István csendőr, a szombathelyi III. kerületben: Szecsődi István főtörzsőrmester, Nemeshanyai József törzsőrmester, Bácsi Sándor őrmester, a szegedi V. kerületben: Bakos Gábor főtörzsőrmester, a debreceni VI. kerületben: Bátor Lajos főtörzsőrmester, a miskolci VII. kerületben: Kövári Sándor főtörzsőrmester, Szalai László, Harsányi Imre, Egervári László őrmester, a kassai VIII. kerületben: Tóth Imre II. főtörzsőrmester, Laczikó Viktor őrmester, Gecse Béla, Varga György I., Irházi Sándor, Kiss Imre II. csendőr. Kerületi parancsnoki nyilvános dicséretet kaptak a budapesti I. kerületben: V. Balogh László őrmester, Lakatos János csendőr, Turi Gyula prb. csendőr tizedes, a székesfehérvári II. kerületben: Markó József törzsőrmester, a szombathelyi III. kerületben: Hosszú József I. őrmester, Dencs József I. csendőr, a pécsi IV. kerületben: Tapodi Antal főtörzsőrmester, a szegedi V. kerületben: Bottyán Antal, Bálint István

őrmester, a miskolci VII. kerületben: Kléri János, Kiss István V., Hegyi Ernő őrmester, Kuti Béla csendőr, a kassai VIII. kerületben: a voivóci őrs legénysége, továbbá Szöllősi Tóth József, Kitajka Albert őrmester, Onodi Sándor, Józsa István, Antal György csendőr, a kolozsvári IX. kerületben: Bokor István I. őrmester, a marosvásárhelyi X. kerületben: Pető Lajos törzsőrmester, Sándor Ferenc I. őrmester, Tóth Gyula csendőr.

Hatereken eltűnt bajtársaink. Az orosz hadművelési területen a folyó évben a következő bajtársaink eltűntek: Ladi István csendőr (III. ker.) Kertai Ferenc csendőr (IV. ker.), Németh László, Józsvai Antal csendőr (V. ker.), Tököllyi Sámuel törzsőrmester, Erdősi Vince, Marosi Béla csendőr (VII. ker.), Kerepesi Antal, Tóth István I. őrmester, Kurtyák Elek, Balogh Nándor, Csabai Miklós, Csente Sándor, Kocsis Péter, Kecskeméti Gyula csendőr (VIII. ker.).

A kassai VIII. csendőrkerület parancsnoka a következő parancsot adta ki: Az ország északkeleti határszélén 1943 július 28. és augusztus 6-ika között a partizánok ellen folytatott elhárító hadműveleteken a 8. honvédkerület alakulatai és a megerősítésre vezényelt ungvári csendőr tanzászlóalj két százada, a német egységek oldalán feladatuk ellátásában átlagon felüli ügyességről, rátermettségről és harcászatról tettek tanubizonyosságot. Az elhárító hadműveletekben résztvevő alakulatokat és az ungvári csendőr tanzászlóalj két századát az elhárító hadműveletek alkalmával tanúsított kiváló magatartásáért és átlagot meghaladó teljesítményeikért, az alakulatok tisztikarát, tiszthelyettesi karát és legénységét, a m. kir. 8. honvéd kerület parancsnoka 1943 szeptember 23-án kelt 15. sz. Tisztiparancsában a Legfelsőbb Szolgálat nevében kerületi parancsnoki dicséretben részesítette. Egyben az elhárító hadműveletekben résztvevő kárpátaljai őrsökre beosztott és a megerősítésre oda vezényelt legénységet a Legfelsőbb Szolgálat nevében, csendőrkerületi dicséretben részesítem. Tölgyessy ezredes.

A kulai őrs megdicsérése. A m. kir. szegedi V. csendőrkerület parancsnoka a következő kerületi parancsnoksági parancsot adta ki:

1943 szeptember hó 22-én Kula határában fegyveres partizánok tűntek fel. A kulai őrs parancsnoka — Kertész Vilmos főtörzsőrmester — a hír vétele után ötödmagával azonnal a helyszínre sietett és alárendeltjeivel együtt észszerű, körültekintő, magyar csendőrhöz méltó, bátor és elszánt magatartást tanúsított, aminek eredményeképpen a partizánokkal vívott tűzharcban egy partizán meghalt, egy életveszélyesen, egy pedig könnyebben megsebesült.

Addig is, míg az őrsparancsnok és legénység egyéni érdemeinek elismeréséről gondoskodom, a kulai csendőr őrs derék parancsnokát és a harcban résztvevő bátor legénységét a szolgálat nevében, összes alárendeltem előtt megdicsérem.

Elvárom, hogy minden egyes alárendeltem adott esetben ugyanilyen vitéz, rámenős magatartást fog tanúsítani, mint a kulai őrs legénysége!

Magyar csendőrnél ez egyébként természetes is!

Ezt a parancsot a legénységnek hirdesse ki.

v. Liptay ezds.

Iskoláztatási segély. A m. kir. belügyminiszter úr 539.684/XX.—1943. számú rendeletével (18/1943. Cs. K.) a Csendőrségi nyugdíjjarulék-alapból iskoláztatási segélyt engedélyezett a gazdasági, ipari és kereskedelmi pályákra készülő csendőrtiszt-helyettesi gyermekek részére, elősegíteni kívánván ezzel a gazdasági életben elhelyezkedni szándékozó, anyagi támogatásra szoruló szülők gyermekeinek neveltetését. A segélyezés összege az iskolai év tartamára havi 50—100 P-ig terjed. Az 1943/1944. iskolai évre Szegedi Ferenc ny. törzsőrmester özvegyét havi 90 P, V. Kovács László ny. főtörzsőrmestert 90 P, Fellegi János ny. főtörzsőrmestert 100 P,

Horti József ny. főtörzsőrmestert 80 P, Barabás Domokos ny. főtörzsőrmestert 60 P, Bartis István ny. főtörzsőrmestert 80 P, Vincze János ny. őrmestert 80 P, özv. Vas Imréné kegydíjas árváit 90 P, Szabó Jeremiás ny. főtörzsőrmestert 90 P, Polónyi István ny. törzsőrmestert 80 P, Csányi János ny. törzsőrmester özvegyét 50 P, Bajka Dániel főtörzsőrmester özvegyét 80 P, Zsiri Ferenc ny. törzsőrmestert 50 P, Lukács Mózes ny. őrmestert 50 P, Szabó József ny. főtörzsőrmestert 60 P, Incze László ny. törzsőrmestert 60 P, Tóth Ferenc ny. törzsőrmestert 60 P, Kubriczky Mihály ny. főtörzsőrmestert 60 P, Tari Kálmán ny. őrmestert 50 P, Antalka János ny. őrmestert 50 P havi iskoláztatási segélyben részesítette.

Csendőrségi tanulmányi segélyalapítványból segélyezés. A m. k. r. csendőrség felügyelője, a m. kir. csendőrségi tanulmányi segélyalapítványnak 1943. évi kamatjövedelméből, a budapesti I. kerületben: Mező Pál szv. alhadnagyot 150 P, a székesfehérvári II. kerületben: Szabó Mihály II. alhadnagyot 100 P, Nagy János II. szv. főtörzsőrmestert 200 P, a szombathelyi III. kerületben: Székely János alhadnagyot, Gyimesi György főtörzsőrmestert 50—50 P, Nagy Sándor II. főtörzsőrmestert 100 P, Berke Károly, Kiss Sándor II. főtörzsőrmestert, vitéz Marton Mihály alhadnagyot 150—150 P, a kolozsvári IX. kerületben: Dávid József főtörzsőrmestert 80 P segélyben részesítette.

Megszökött a fogoly. A bakonycsurneyi őrs állományába tartozó Borsos János és Albert Ferenc csendőrből állott járőr őrizetéből, Sogorka György, többrendbeli lopás miatt elfogott szűri lakos, szeptember 24-én a veszprémi kir. ügyészség fogháza előtt megszökött.

A szigetvári őrs járőrének őrizetéből, a fegyverhasználat következtében megsérült és a szigetvári kórházban ápolt Bogdán Kolompár József (Tuba) cigány, szeptember 29-én megszökött.

A tatái őrs állományába tartozó Szabó János és Fekete József csendőrből állott járőr őrizetéből, Rácz Zoltán lopás bűntette miatt elfogott nemeshányi lakos, október 1-én megszökött.

Az újjvidéki nyomozócsoport őrizetéből Udovicki György kommunista orvlövész október 7-én megszökött.

Vasúti kocsi elhelyezett pokolgép. Október 4-én a szabadkai vasútállomáson a 927. számú személyvonat egyik kocsijának szekrénye alatti akkumulátorláda tetején 1 drb cirillbetűs légvédelmi töltényhüvelyből készült, órával ellátott pokolgépet találtak. A pokolgép a rézhuzal el volt szakadva s azért nem robbant. A pokolgép töltete ismeretlen. Úgy néz ki, hogy házilag készítették. A rajta levő óra francia gyártmányú.

Csendőrségi Közlöny. 38. szám. Galántai állomásparancsnok kijelölése. Csendőr zászlóalj sorozott legénységének rendfokozati elnevezései. Próbacsendőr tankönyvek magánpéldányainak bevonása. Szolgálati könyvek és tansegédletek bevonása. Szolgálati könyvek és tansegédletek hiányainak pótlása. Nyílt rendelettel utazó csendőrlégénység utazási költsége. Tanalakulathoz beosztott tiszték gyakorló ruházattal ellátása. 39. szám. Honvédpórá-jelvény viselése a tényleges katonai szolgálat alatt és a kedvezményekben való részesítés. Közlekedési és híradó osztályparancsnok csapatparancsnokot megillető fegyelmi fenytől hatalma. Csendőrlégénység minősítése. Hajtóka rendszeresítése a híradó csapat részére. Csizmafejelési anyag becsértékének megállapítása.

CSENDŐRPARANCNSÁGOK FIGYEL-MÉBE. A m. kir. honvédelmi miniszter úr 1943. augusztus 14-én kelt 114.852/eln. 20.—1943. számú rendeletével az 1944. évi csendőrségi zsebkönyv megrendelésének határidejét szeptember 15-re módosította. A zsebkönyv adatainak megküldésére azonban továbbra is az 1941. szeptember 12-én kelt 100.893/1941. eln. 20. sz. honvédelmi miniszteri rendelet érvényes, vagyis az adatokat a november 1-i állapotnak megfelelően november 10-ig kell a szerkesztőségnek megküldeni. Kérjük azokat a parancsnokságokat, amelyek az adatokat már beküldték, közölgék az újabb változásokat november 10-ig a szerkesztőséggel. A zsebkönyvek árának levonására vonatkozó rendelkezés is érvényben maradt.

Községi rendőrök megtámadása orvlövészek által. Október 2-án 23 órakor Péterréve községben, a járőrszolgálatot teljesítő Vásárhelyi Imre községi rendőrvezetőhelyettes és Szászi Péter községi rendőrt négy orvlövész megtámadta. Az orvlövészek egy ház mögül törtek rá a rendőrréve és Szászi Péter rendőrt közvetlen közelből két lövéssel szíven lőtték, aki a helyszínen meghalt. Vásárhelyi Imre rendőrvezetőhelyettes hasán négy lövéstől találva, súlyosan megsebesült. Az orvlövészek ezután különböző irányban elmenekültek. Vásárhelyi rendőrvezetőhelyettes súlyosan sebesülve is a menekülőket tüzzel üldözte és Gruics Szever szökött kommunista orvlövészt agyonlőtte. A községben talált véryomokból következtetve, valószínűleg más orvlövész is megsebesült. Vásárhelyi rendőrvezetőhelyettes a zentai kórházba szállították, ahol október 3-án meghalt. Az orvlövészek felkutatására az intézkedéseket megtették.

A csendőrségi jutalmazási alapa felajánlott jutalékok: a közlekedési és híradó osztálynál: a siófoki víziőrs 100 P; a budapesti I. kerületben: Pele János, Máté István csendőr együtt 5 P, Pele János, Borka István csendőr együtt 5 P, vitéz Fekete Ferenc törzsőrmester, Nagy István csendőr együtt 5 P; a székesfehérvári II. kerületben: Takács Ferenc, Fábrián Károly csendőr együtt 3 P 12 f, Fekete László, Feint József csendőr együtt 56 f, Bertalan József, Takács Jenő próbacsendőr együtt 2 P 61 f, Fenyvesi József őrmester, Takács Jenő próbacsendőr együtt 2 P 40 f, Szabó István csendőr, Lengyel János próbacsendőr együtt 5 P, Gál Péter, Kovács András csendőr együtt 99 P 10 f, András Lajos törzsőrmester, Imrefi Imre prb. csendőr együtt 14 P 80 f, Hegedűs Ferenc őrmester, Serfőző Gyula csendőr együtt 6 P 74 f, Lencsés István őrmester 20 P, Horváth István V. őrmester 10 P, Magyar Máté, Horváth József VIII. csendőr együtt 13 P 82 f, Kiss József főtörzsőrmester, Kevély István csendőr együtt 49 P 88 f; a szombathelyi III. kerületben: Polgár Mihály főtörzsőrmester, Gángó István, Balázs Péter, Csész József, Ferenc Márton, Szabó Jenő csendőr együtt 99 P 25 f, Csaba Károly törzsőrmester, Somogyi József csendőr együtt 16 P 32 f, Perjési József csendőr 31 P 20 f, Pintér József, Pozsgai Gyula, Villányi István, Németh Ferenc V. csendőr együtt 40 P, Marosvári János, Szabó Sándor V. csendőr együtt 20 P, Debreceni Imre őrmester, Koltai Béla csendőr együtt 13 P 47 f, Molnár Béla, Ökrös István csendőr együtt 2 P 48 f, Dános Ferenc törzsőrmester, Széplaki Vendel csendőr együtt 24 P 85 f, Kiss Imre I.

Használja a csendőr-levelezőlapokat!

Csak kifogástalan árut

szállító cégek hirdethetnek lapunkban. Ehhez az is szükséges, hogyha olvasóinknak a vásárlások során bármelyik cég ellen kifogása merül fel, ez a mi tudomásunkra jusson. Kérjük tehát olvasóinkat, közölgék velünk kifogásaikat, hogy jogos panasz esetében törölhessük hirdetőink sorából az illető céget.

főtörzsőrmester, Kunsági János csendőr együtt 24 P 85 f., Csizmadia Antal őrmester, Kis Sándor IV. csendőr együtt 24 P 85 f., Kis Imre főtörzsőrmester, Kis Sándor IV. csendőr együtt 19 P 85 f., **Nagy József III. csendőr, Tóth Miklós próbacsendőr együtt 62 P 27 f.** Marosvári János csendőr, Verrasztó Sándor próbacsendőr együtt 20 P, Mezei János, Vad Lajos, Tóth Kálmán I., Kocsis Vendel csendőr együtt 63 P 26 f., Szabó Sándor I. csendőr, Verrasztó Sándor próbacsendőr együtt 20 P, Csordás József főtörzsőrmester, Kolics Ernő csendőr együtt 9 P 44 f., Karosi István, Rácz István csendőr együtt 40 f.; **a pécsi IV. kerületben:** Tóth János IV. főtörzsőrmester, Balog István csendőr együtt 14 P 88 f., Sümegi Ferenc főtörzsőrmester, Lehel József csendőr együtt 13 P 33 f., **Kiss József, Füzes János csendőr együtt 113 P 52 f.** Tóth József IV. v. törzsőrmester, Pusztaszeri János csendőr együtt 2 P 70 f.; **a szegedi V. kerületben:** Nemes Bálint főtörzsőrmester, Kökényi Ernő csendőr egyenkint 18 P 40 f., Kiss Mihály őrmester, Borbély Gyula próbacsendőr egyenkint 5 P 45 f., Sarkadi Fazekas András csendőr 1 P 68 f., Onódi János, Szabó László csendőr egyenkint 1 P 66 f., Varga Géza, Molnár F. Imre csendőr egyenkint 4 P 65 f., Szakács István törzsőrmester, Forró István csendőr egyenkint 2 P 50 f., Vári Mihály főtörzsőrmester 6 P 62 f., Butsa Győző próbacsendőr 6 P 61 f., Lombos Ferenc, Giczi János csendőr egyenkint 2 P 31 f., Bogdán Mihály törzsőrmester 3 P 97 f., Martonosi Ferenc csendőr 5 P 97 f., Ujvári Jenő, Cibulyka István csendőr egyenkint 18 P 62 f., Kovács János törzsőrmester 1 P 48 f., Gál István próbacsendőr 1 P 47 f., Lengyel István őrmester, Németh Sándor III. csendőr egyenkint 21 P 85 f., Balatoni János csendőr 8 P 46 f., Kontermann János csendőr 3 P 45 f., Lévai József, Szekeres József csendőr egyenkint 6 P 63 f., Takács Imre, Kécskefalvi Sándor őrmester egyenkint 2 P 48 f., Kozma Imre törzsőrmester, Tamási István próbacsendőr egyenkint 2 P 88 f., Mészáros János, Kovács Antal csendőr egyenkint 5 P, Honti József főtörzsőrmester, Sági György próbacsendőr egyenkint 6 P 61 f., Fodor János csendőr 5 P, Szilágyi Albert őrmester, Visnyei Antal csendőr, Szabó József IV., Barátfalvi József próbacsendőr egyenkint 10 P, Kovács Sándor II. csendőr, Barátfalvi József próbacsendőr egyenkint 10 P, Vörös Ernő, Nagy Gyula csendőr egyenkint 3 P 29 f., Timár István csendőr 10 P, **Halász Sándor törzsőrmester, vitéz Béres Pál csendőr egyenkint 37 P 20 f.** Fekete Imre törzsőrmester, Dancs Sándor próbacsendőr egyenkint 20 P 15 f., Mészáros János őrmester 3 P 73 f., Vasvári József csendőr 9 P 44 f., Kormányos József törzsőrmester 2 P 46 f., Székely Sándor főtörzsőrmester 2 P 49 f., Halápi Dániel próbacsendőr 2 P 48 f.; **a debreceni VI. kerületben:** Bánkuti György, Suszter János csendőr egyenkint 6 P 38 f., Csató József törzsőrmester, Nagy Kálmán csendőr egyenkint 52 f., Kovács Gábor, Kele Lajos csendőr egyenkint 41 f., Szigetvári Lajos őrmester, Kocsis László, Pocsai György, Szolnoki László csendőr egyenkint 1 P 49 f., Mészáros Pál, Gábor Imre csendőr egyenkint 2 P 50 f., Tóth Ferenc őrmester, Málhai Károly csendőr egyenkint 7 P 44 f.; **a miskolci VII.**

kerületben: Rékási István főtörzsőrmester, Bozó János törzsőrmester, Lőrinc Pál, Demendi László csendőr együtt 14 P 88 f., Csorba György csendőr, Szabó Ignác próbacsendőr együtt 29 P, Uti József törzsőrmester, Szabó József csendőr együtt 5 P, Barta Gábor törzsőrmester, Radó Kálmán csendőr együtt 3 P 32 f., Csató János törzsőrmester, Megtért Ferenc őrmester, Mikudina József próbacsendőr együtt 10 P, Galambos József csendőr, Szabó József próbacsendőr együtt 4 P, Kovács Balázs főtörzsőrmester, Biró Imre csendőr, Kálmán János, Miskolci József próbacsendőr együtt 10 P 85 f., Biró Imre csendőr, Miskolci József próbacsendőr együtt 1 P 80 f.; **a kassai VIII. kerületben:** Pesti Sándor, Hentes József csendőr egyenkint 4 P 97 f., Kiss Ferenc főtörzsőrmester, Vadász János próbacsendőr egyenkint 18 P 41 f., Pásztor Bertalan csendőr 1 P 30 f., Holornyak Béla próbacsendőr 1 P 01 f., Bede Mihály törzsőrmester, Balla András csendőr egyenkint 07 f., Juhász Zsigmond főtörzsőrmester 1 P 64 f., Zsigrai János próbacsendőr 1 P 61 f., Magyar Béla próbacsendőr 21 f., Simon Lajos főtörzsőrmester 19 f., Bagó Árpád csendőr 20 f., Nagy Sándor főtörzsőrmester 2 P 13 f., Fekete János csendőr 2 P 28 f., Gergely Pál csendőr 2 P 29 f., Kiss Mihály csendőr 2 P 27 f., Kalmár József őrmester 15 f., Imre János csendőr 30 f., Sáfár Pál főtörzsőrmester, Veres László őrmester, Batta Béla, Orosz Béla, Malinics János, Kelemen Antal csendőr egyenkint 91 f., Kálmán István próbacsendőr 07 f., Tóth János őrmester 62 f., Halász András csendőr 1 P, Czető Miklós csendőr 34 f., Spisák Ferenc próbacsendőr 35 f., Havasi Ferenc őrmester 39 f., Király Sándor őrmester 45 f., Szabó Pál csendőr 33 f., Kóti Dénes csendőr 12 f., Béres László főtörzsőrmester 30 f., Péderi István, Vaszi Lajos, Gajdos Lajos csendőr egyenkint 31 f., Fekete János, Popovics Imre csendőr egyenkint 68 f., V. Berentés József törzsőrmester 97 f., Magyar Béla próbacsendőr 98 f., Deák István, Molnár János csendőr egyenkint 23 f., Török Ferenc törzsőrmester, Kiss Lajos őrmester egyenkint 34 f., István János csendőr, Csátárfalvi János próbacsendőr egyenkint 35 f., Császi Lajos törzsőrmester 1 P 25 f., Erdei Lajos törzsőrmester, Bácsa János csendőr egyenkint 4 P 10 f., Varga Lajos, Fóris Árpád csendőr 3 P 47 f., Szurómi Demeter, Szabó Imre törzsőrmester egyenkint 1 P 89 f., Király Sándor II., Zámbo Pál csendőr egyenkint 1 P 09 f., Dombrádi Sándor, Molnár Jenő csendőr egyenkint 3 P 98 f., Mojzes József csendőr, Varga István próbacsendőr egyenkint 2 P 35 f., Fóris Árpád, Gombos József csendőr egyenkint 1 P; **a kolozsvári IX. kerületben:** Szalai Mihály főtörzsőrmester 43 f., Agoston Ferenc próbacsendőr 44 f., Szabolcs Sándor főtörzsőrmester, Boda Péter csendőr egyenkint 4 P 95 f., Ferenc Károly csendőr, Fazekas N. János próbacsendőr egyenkint 1 P, Bezzeg Pál, Nagykenyi István csendőr egyenkint 3 P 30 f., Bodnár István őrmester, Dani Ferenc próbacsendőr egyenkint 10 P 09 f.; **a márosvásárhelyi X. kerületben:** Tusnádfürdői külföldi legénysége 10 P, Somogyi István őrmester, Csiki Ferenc csendőr együtt 5 P, Hangya Gyula csendőr 5 P.

Brunnhuber

udvari és kamarai FÉNYKÉPÉSZ

BUDAPEST, VIII., BAROSS-UTCA 61. TELEFON: 134-178

Művész kivitelű fényképek, tablóképek, aquarell, olajfestmények, levelezőlapok, igazolványképek, külső felvételek

HANGYA

ÉRTED DOLGOZIK!

MAGAD ÉS CSALÁDOD

ÉRDEKÉBEN TÁMOGASD!

MAGYAR-SIEMENS-MŰVEK

Villamossági Részvénytársaság

BUDAPEST, VI., Teréz-körút 36.

Tichler János

papíráru papírzacskó és gyógyszerészeti papíráruk gyára

Budapest, VI., Ó-utca 37. Tel.: 123-079

Tarjányi István, Nemes János csendőr együtt 5 P, Bajusz Lajos csendőr, Damó Albert próbacsendőr együtt 4 P 96 f tettenérői és feljelentési jutalékban részesültek. A jutalékokat valamennyien felajánlották a csendőrségi jutalmazási alapra. A jutalékokat a m. kir. honvédelmi miniszter úr elfogadta.

Sajnálatos nyomdahiba zavarta meg mult (október 1-i) számunk 578. oldalán közölt „Októbernek első napján...” című versünk első szakaszát. Kérjük ennek felülről számított, tévesen szedett 3. sorát („Megélenkültek mind a kis faluk,”) törölni és helyébe írni: „Megsárgultak a tarlók és a kertek,”.

Vári Sándor honvéd, tábori posta: K. 743. — a Csendőrségi Lapok útján küldi bajtársi üdvözlését az I. cső. kerülethez beosztott Társi Lajos alhadnagynak, Papp Károly főtörzsőrmesternek, Illyés Ferenc főtörzsőrmesternek és a többi ismerős bajtársainak.

Ki tud róla? Rápó János volt csendőr alörnmester keresi Zölde Mihály volt cső. alörnmestert. Aki nevezettről tud, írjon Rápó Jánosnak. Címe: Uzon, Háromszék vm.

Kérelem. Fecső József volt csendőr törzsőrmester, homoródmási (Udvarhely megye) lakos származásának igazolása ügyében kéri a Somogy megyében, valamint Abauj-torna megyében és Kassa városában szolgálatot teljesítő bajtársakat, hogy ha Fecső vagy Fecső nevű családokat találnak, közöljék vele azok címét, 7 gyermekének igazolása céljából van szüksége származásának felderítésére.

Ki tud róla? Kállai Miklóst, aki 1920. évben a kötegyáni őrsön teljesített csendőrségi szolgálatot, keresi Nagy János nagyváradi vasúti őrsbeli törzsőrmester. Kéri, hogy aki tud valamit Kállairól, közölje vele.

Csendőrségi tollforgót köt, javít, árusít Várfai Mihály ny. szakaltiszt, Budapest, XIV., Ujvidék-köz 5. fszt. 2. és Dél József ny. főtörm. Rákosszentmihály, József-u. 74.

SZEMÉLYI HÍREK.

Elöléptt. Örmesterré: a kassai VIII. kerületben: Csapó József csendőr

Megbízatus. A szegedi V. kerületben: Farkas Ferenc III. alhadnagy a szárnyszolgálatvezetői teendők ellátásával megbízott.

Kinevezés. A miskolci VII. kerületben: Kapás József főtörzsőrmester; a marosvásárhelyi X. kerületben: Rédei Ferenc főtörzsőrmester őrsparancsnokká kinevezettek.

Véglegesítették a szombathelyi III. kerületben: Papp Sándor; a debreceni VI. kerületben: Daróczi István, Korda Sándor, Sasvári Miklós, Sinka Imre, Kátai Pál, Zsoldos

János Szegedi Imre, Véro Pál, Szűcs Sándor II., Illés-Tóth Lajos, Budai Kálmán, Horváth János, Pataki Sándor, Gál Lajos, Tóth Lajos II., Kerékgyártó Sándor II., Darányi János; a miskolci VII. kerületben: Petre Vilmos, Ficze János, Nagyfejtő Imre, Bertán Mihály, Györki Imre, Mikudina József, Temesi Illés, Budavári Miklós, Tóth Sándor I., Kakuk András; a marosvásárhelyi X. kerületben: Osváth Károly csendőrt az előírt próbaszolgálati idő letelte után.

Vitézzé avatás. A debreceni VI. kerület állományába tartozó Csinos-Szűcs Lajos, Kovács-Máté József és Oláh-Sajti Lajos törzsőrmestert a Kormányzó Úr Ö Főméltósága vitézzé avatta.

Házasságot kötöttek: Deli Benő főhadnagy Egri Erzsébet úrhölgygel Ceglédn; a szombathelyi III. kerületben: Szabó József II. örmester Kökény Juliannával Soponyán; a szegedi V. kerületben: Fördös András örmester Nagy Máriával Mezőtúron, Kiss Imre I. örmester Novák Erzsébettel Temerinén; a miskolci VII. kerületben: Szelei István örmester Bolyki Rozáliával Recskén, Nagy Károly III. fő-törzsőrmester Kuti Anna Erzsébettel Dunaföldváron, Szalai László örmester Becske Erzsébettel Pelsőcön; a kassai VIII. kerületben: Lukács József főtörzsőrmester Farkas Ilonával Felnémén, Bodnár János örmester Komonyi Máriával Ungváron.

Született a szombathelyi III. kerületben: Tóth László II. alhadnagy feleségének Beatrix Katalin leánya, Papp György törzsőrmester feleségének Erzsébet Edit leánya, Horváth János II. örmester feleségének Mária leánya; a pécsi IV. kerületben: Iván Károly örmester feleségének Mária Gizella leánya, Kiss Lajos III. örmester feleségének Iona-Mária leánya, vitéz Somkői Jakab örmester feleségének Mária-Eva leánya, Potó Lajos törzsőrmester feleségének Anna Katalin leánya, Viola György törzsőrmester feleségének Klára leánya, Tóth Géza örmester feleségének Mária Anna leánya, Nyerges Mihály örmester feleségének Agnes-Marianna leánya; a szegedi V. kerületben: Székely Sándor főtörzsőrmester feleségének József fia, Németh József IV főtörzsőrmester feleségének Márta Lenke leánya, Major Sándor főtörzsőrmester feleségének Borbála Mária Magdolna leánya, Varga András örmester feleségének Tibor András fia, Dénes János II. örmester feleségének János fia, Mészáros Imre örmester feleségének Imre Zoltán fia; a miskolci VII. kerületben: Rácz József főtörzsőrmester feleségének László fia; a kassai VIII. kerületben: Márton Mihály főtörzsőrmester feleségének István György fia, Kiss Lajos I. törzsőrmester feleségének Gizella leánya, Mike Sándor főtörzsőrmester feleségének Mária Vilma leánya, Papp József IV. törzsőrmester feleségének István Attila fia.

Halálozás. Horváth Károly örmester Károly fia Szegeden, Juhász Mátyás törzsőrmester felesége szül. Kucsma Erzsébet Bodvaszilason, meghalt.

**VÁSÁROLJUNK
OSZTÁLYSORSJEGYET
TÖRÖK BANKHÁZNÁL**
BUDAPEST, IV., SZERVITA-TÉR 3. SZÁM.

Mi a magyar gyártmányú

THEBRIS MASOLO IRONT
HASZNÁLJUK
GYÁRTJA
SCHULER JÓZSEF RT., BUDAPEST

Egyenruházati cikkek
SZABÓ LÁSZLÓ-nál
BUDAPEST, IX., MESTER-U. 38. Pontos postai kiszolgálás.

Egyenruházat HOKSÁRI
KELETI P.-U.-NÁL BAROSS TÉR 4
NYUGATI P.-U.-NÁL TERÉZ-KÖRÚT 60

MINERVA
IRODALMI ÉS NYOMDAI MŰINTÉZET R. T., KOLOZ VÁR
Igazgatóság és üzemek: Brassai-n. 7. Telefon-zám: 18-87 Könyv- és papír-kereskedés: Wátyás király-tér 8. Telefon-zám: 15-98.
AZ ERDÉLYI MAGYAR EGYZHÁZAK KÖNYVKIADÓ- ÉS NYOMDAVÁLLALATA
Könyvnyomda. Könyv- és papírkereskedés. Könyvkiosztóvállalat. Könyvkötőszövet
Cinkográfia. Borítékgyár. Domborművegyártás. Újleltűőnyvgyár
Vonatkozóüzem. Lapkiadóvállalat. Bélyegzőkészítés
Bredeti festmények, metszetek, művész reproduktciók

**ZONGORÁK
Pianinók**
vétele, eladása, csere.
Részletre is.
REISSMANN IMRÉNE
Budapest, Rákóczi-út 55. szám.
TELEFON: 137-898 • KERESZTÉNY CÉG

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Közleményt nemcsak a csendőrség tagjaitól fogadunk el, hanem másoktól is, tizenöt hasábnál hosszabbat azonban csak előzetes megállapodással. — A közlemények fogalmazási átcsiszolásának és — ha szükséges — tartalmi módosításának, valamint a törlésnek és a kiegészítésnek jogát fenntartjuk magunknak.

A kéziratot a papírlapnak csak egyik oldalára, félhasábosan és lehetőleg írógéppel kell írni. Olvashatatlan vagy névtelen kézirattal nem foglalkozunk. A kéziratok sorsáról ebben a rovatban küldünk üzenetet. Vissza csak akkor küldjük a kéziratot, ha a szerző megcímezett és béléggel ellátott borítékot mellékel hozzá. A megjelent közleményeket tiszteletdíjban részesítjük.

A megjelent közleményekre, fényképekre, rajzokra fenntartjuk tulajdonjogunkat, beleegyezésünk nélkül tehát sem másutt közölni, sem utánnyomtatni nem szabad őket.

Közlemények különnyomatát a nyomda a szerződésben megállapított árszabás szerint készíti el.

Minden hozzánk intézett levélre a szerkesztői üzenetekben válaszolunk, jelige alatt. Jeligéül legcélszerűbb kisebb helység nevét, vagy ötjegyű számot választani. Aki jeligét nem jelöl meg, annak neve kezdőbetűi és állomáshelye megjelölése alatt válaszolunk.

PAPÍR, ÍRÓSZER

Csendőrségi nyomtatvány,

EGYENRUHÁZATI FELSZERELÉS

szükségletünket szerezzük be

CSERFI ISTVÁN-tól

BUDAPEST, VI., JÓKAI-ÚTCA 22. A nyugati p. u.-tól 2 perc

Megbízható őskeresztény cég! • Pontos postal kiszolgálás.

EPEKÖBETEGEK próbálják ki a rég bevált „SPECOLITH” 2 epekő-teát.

Egy doboz 10 napi adag ára: — — — — — P 3:80 + 0:05

Megrendelhető a készítőnél:

ÁRENDÁSSY LÁSZLÓ „Flóra” gyógyszerháza
Pestszentlőrinc, Üllői-út 175. Telefon: 342-340.

Levélben akkor sem válaszolunk, ha a beküldő bélyegget mellékel.

Közérdekű kérdésekre nem szerkesztői üzenetben, hanem a „Csendőr Lekszikon” rovatban felelünk.

Minden levelet teljes névvel és rendfokozattal alá kell írni és az állomáshelyet is fel kell tüntetni. Hozzánk intézett leveleket nem terelünk szolgálati útra, írójukról és tartalmukról senkinek sem adunk fölvilágosítást.

Előfizetést csak a csendőrség nyugállományú tagjaitól, továbbá a honvédség és a m. kir. rendőrség, a bíróságok, igazságügyi és közigazgatási hatóságok tényleges és nyugállományú tagjaitól fogadunk el, mástól nem. Előfizetési díj a nyugállományú csendőrtisztek, valamint a honvédség, a rendőrség, a bíróságok, az igazságügyi és a közigazgatási hatóságok tényleges és nyugállományú tagjai részére évi 12 pengő, nyugállományú csendőrlégénység részére pedig évi 8 pengő. A legkisebb előfizetési idő: félév. A nyugállományú csendőrlégénység az előfizetési díjat negyedévi 2 pengős részletekben is fizetheti.

Az előfizetési díjat a „Csendőrségi Lapok” 25.342. számú postatakarékpénztári csekk számlájára kell befizetni.

Címváltozását mindeki maga köteles velünk közölni. Címváltozás bejelentésekor a nevet, rendfokozatot, a régi és az új címet pontosan és jól olvashatóan kell megírni.

N. J. csendőr, Kiskunfélegyháza. Molnár Imre csendőr a bordosi őrsre van beosztva. Jelenleg a salgótarjáni tan-századhoz van vezényelve.

P. I. ny. cső., Rákospalota. A Csendőrségi Közlöny hivatalos kiadás, nem szerzhető meg. Nézze meg valamelyik csendőrpárancsnokságnál.

Zimi. Az Osztrák Haborús Emlékérem adományozása már megszűnt, nem szerzhető meg. Egyébként is csak engedéllyel viselhetné.

Csapattiszt. A csendőrséghez beosztott tisztak — bármilyen beosztásban legyenek is — csak a csendőrségnél rendszeresített öltözeti cikkeket viselhetik. A csapattiszt jelvény jelenleg a csendőrségnél még sincsen rendszeresítve, tehát viselni nem szabad.

A honvédelmi miniszter úr 115.759/eln. 20. 1942. szám alatt kiadott takarékpénztári rendeletében az életbiztosítást is egyszerű takarékpénztárnak minősíti.

A Nyugállományú Katonatisztek Országos Szövetsége („NYUKOSZ”) a tényleges szolgálatot teljesítő és nyugállományú bajtársaink részére a háborús vonatkozásokra is kiterjedő

KATONAI TAKARÉKBIZTOSÍTÁSI AKCIÓT

szervezett, melynek lebonyolításával az általa alapított Turul-Magyar Országos Biztosító Intézet Részvénytársaság (Budapest, VI., Anker-köz 4., félemelet) bízza meg.

A szociális családvédelmi célzatú csendőrléti szempontból fontos akciónál az 1942. évi 9. számú „Csendőrségi Közlöny” adott értesítést.

A tudás abc-je a

Legujabb lexikon

Ára: kp. P 28.—, részletre P 34.— (havi 7.— P)

20 000 kérdésre ad választ. Mindenki számára szüksége van rá. Megrendelhető: FARKAS könyvkiadó és könyvtér-jező vállalat, Budapest, VI., Dessewffy-u. 40. Bármely megjelent könyv nálunk megrendelhető Postaiszékküldés

Csendőrségi nyomtatványok és felszerelési cikkek szállítója:

VITÉZEK

Termelő-, Beszerző- és Értékesítő SZÖVETKEZETE

papírosztálya

Budapest, XII., Bernáth Géza-utca 14. szám

(A csendőrlaktanya közelében.)

F. H. örm., Veszprém. Olvassa el folyó évi október hó 1-i számunk 606. oldalán „N. I. cső. Diósgyőr” jeligés választunkat.

L. S., Gesztely. A vágómarha igénybevételének újabb szabályozásáról szóló 115.000/1943. K. M. sz. rendelet (még-jelent a B. K. 1943. évi július 20-i számában) 2. §-ának 1. bek.-e szerint az igénybevétel céljaira nem szabad kijelölni azokat a fejős teheneket, amelyeknek tulajdonosa legalább a 113.400/1942. K. M. sz. rendelet (L! B. K. 1942. évf. 1872. oldalán) vagy az 5.540/1942. M. E. sz. rendelet (L! B. K. 1942. évf. 1517. oldalán) értelmében fennálló tejszállítási köteletségének rendszeresen eleget tesz. A vonatkozó rendelkezést megtekintheti a községvezetés. Egyébként annak a megállapítását, hogy a községre kirótt és igénybeveendő szarvasmarhákat személy szerint kik kötelesek beszállítani, a községi elöljáróság végzi a helyi közellátási bizottság 3 gazdatagjának meghallgatása után. A határozathozatal előtt még előadhathatja a méltányossági szempontokat és kérheti fejőstehenének meghagyását. A kijelölés után azonban az idézett rendelet szerint már nincs helye jogorvoslatnak.

Reménykedő. A Háborús Emlékérem elnyerésével megszerezte az alapot a Bolgár Háborús Emlékérem kérelmezéséhez. Ez a határidő lejárt ugyan, de ha abban az időben, amikor kérhette volna, még nem szolgált, megkísérheti a kérelmezését. További teendőire nézve a tudnivalókat megtalálja az 1938. évi 6. sz. Cs. K.-ben közzétett 1.314/eln. 8.—1938. sz. H. M. körrendeletben.

Balaton. Előfizetése a most beküldött összeggel 1944. február végéig van rendezve.

15.555. Nehéz tanácsot adni ott, ahol a szülő nem tudja érvényesíteni akarát a kiskorú gyermekével szemben. Azt írja, hogy fia sem dolgozik, sem tanulni nem akar. Nem gondolja, hogy talán Ön is hibás ebben? Lehet, hogy az irtózás a munkától a gyermek veleszületett hajlama, de ennek kifejlődését idejekorán alkalmazott helyes nevelési módszerrel valószínűleg meg lehetett volna akadályozni. De ha már így áll a dolog, azt tanácsoljuk, próbáljon olyan valakivel a gyermek lelkére hatni, akinek a szavára hallgat, akinek tekintélye van előtte (pap, tanító). Honvéd tanonciskola nincsen, munkatáborba is csak azokat az állításköteles korban lévőket hívják be, akik arcvonalbeli szolgálatra testileg alkalmatlanok. Megkísérlehetné fiát a légierők hívatásos legénység állományának utánpótlására hivatott székesfehérvári repülő csapattiszthelyettesképző iskolába felvétetni. Bár oda is csak 16 éven aluli életkorúak pályázhatnak, de ha korengedélyt kér, azt valószínűleg megkapja. Felvétel rendszerint minden évben van. A legutóbbi pályázati hirdetés a folyó évi április hó 21-i Honvédségi Közlöny Szabályrendeletek-ben jelent meg s azt bármelyik tiszt parancsnokságnál megtekintheti. Kérdés természetesen, hogy fia a felvételi feltételeknek megfelel-e, de ha sikerül bejutnia, bizonyára megszereti hivatását és helyes irányban fejlődik tovább.

Kisbácson. Közbenjárásra nem vállalkozhatunk, de megnyugtathatjuk, hogy nőülési ügyének kivizsgálása rövidesen sorra kerül. Eddig talán meg is történt. Ebben a tekintetben szárnyanként más a helyzet s a mai nehéz viszonyok között nem lehet mindenütt pontosan alkalmazkodni a 60 napi határidőhöz. A százalékos korlátozás alá eső legénységnél különben sincs semmi gyakorlati jelentősége annak, hogy a kivizsgálást egy héttel előbb vagy később fogatosítják, mert a kérvényt a kivizsgálás után a kerületi parancsnokságnál vezetett előjegyzéshez mellékelve mindaddig függőben kell tartani, amíg az engedély megadására sor kerül.

N. O. örm., Ákosfalva. 1. A címváltozást október hó 1-ével előjegyeztük. 2. A kért cime: Tata, csendőrszárnyparancsnokság.

Erdély. A távollévő másik szakaszparancsnok helyettesítésére, annak a területére kirendelt szakaszparancsnokot a helyettesítés tartama alatt a kiszállási költségek szempontjából úgy kell tekinteni, mint az érdektelt szakasz valóságos parancsnokát. Az ügyködés helye tehát ilyen esetben nem tekinthető idegen szakasz területének s így a kirendelt szakaszparancsnok csak vezénylési pótdíjat — és nem napidíjat — számolhat el.

Szku. Az 1925. évi 8. sz. Honvédségi Közlönyben megjelent 45/3/eln. 1925. sz. H. M. rendelet a honvédség tényleges szolgálatot teljesítő róm. kat. vallású tagjait, míg az 1925. évi július 15-én kelt 4826/eln. 1925. sz. H. M. rendelet a honvédség protestáns vallású tagjait felmentette az egyházi adó fizetésének kötelezettsége alól. Ez a mentesség azonban nem zárja ki az önkéntes adakozás lehetőségét és nem szünteti meg az egyéb címeken (ingatlan vagy más adóköteles jövedelmek után) előírt egyházi adófizetési kötelezettséget. Az egyházi adómentesség természetesen a családtagokra is vonatkozik, de csak a családfő illetményei szempontjából. Ha tehát a feleségnek adóköteles vagyona vagy jövedelme van, ez után egyházi adó fizetésére is köteles. A felmentés vegyesházasságoknál is érvényes, vagyis ha pl. a férj protestáns, nem köteles katolikus felesége után egyházi adót fizetni és fordítva. A honvédség tagjai azért mentesülnek az egyházi adó fizetésének kötelezettsége alól, mert lelki gondozásukat a katonai lelkészek végzik. Az említett rendeletek értelemszerűen vonatkoznak a csendőrség tagjaira is, bár a rendeletek a csendőrséget külön nem említik. A csendőrség tagjait szintén a katonai lelkészek részesítik lelki gondozásban s a csendőrök is tagjai a katonai egyházközségeknek. A csendőrség helyzete ebben a tekintetben mégsem teljesen azonos a honvédség tagjainak helyzetével, mert az őrsőkön szolgálatot teljesítő csendőrök mégis csak rá vannak utalva a polgári egyházközségek lelki gondozására. Adófizetésre még így sem kötelesek ugyan, de önkéntes adományokkal a polgári egyházközségek fenntartásához hozzájárulhatnak, mert az ellenszolgáltatást megkapják. Ebben a vonatkozásban mindenki a saját belátása szerint cselekszik.

HUSZÁR PENGÉ

AJAX
acélárak
RÁBA

teherautók,
autobusok,
traktorok

Autó- és traktoralkatrészek. Gyors-, sorszám-, szerkesztő-, rozsdá-, saválló-, acélok. Acéltartályok. Szűrő-öntvények. Csavar és sorszám-árak. Keskenyvágyú vasúti anyagok. Prés. Kovács idomdarabok. — Vasszerkesztetek. Hidak. Daruk. Textíliáipalkatrészek. Szelektörök. Reszelők. Reszelő felvágás.

MAGYAR WAGGON ÉS GÉPVAR R-T

BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 12. sz.

EGYENRUHÁK

méret után, felszerelési
cikkek, kész férfi-
és fiúruhák

BARTALIS ISTVÁN

ruhaüzletében

KOLOZSVÁR, Egyetem utca 1.

TELEFON: 28-47

BÁCSÉNYSZKI

ALAPÍTVÁ 1881.

„PRECISION” óra és ékszerraktár
KOLOZSVÁR, MÁTYÁS KIRÁLY-TÉR 15.
TELEFON: 37-59.

Magyar gyártmány!

Cipők, csizmák, szijazatok,
nyergek, tölténytáskák,
pisztolytáskák fényezésére
és ápolására.

Takarékosság. A textiliparban alkalmazott, részben természetes, részben mesterséges pótanyagok igen sokfélék. Leggyakrabban a következőket használják: 1. *ó-gyapjú* = a használt kötöttáru és szövet hulladék feltépéséből, felfoszlatásából származó természetes gyapjuszál; 2. *cottonin* = a maglen szalmájának különböző eljárással készült, a szűk-ségietnek megfelelő szálvastagságra gyártott és megfelelő hosszúságúra vágott műselyem és b) a kazein felhasználásával készült szál as anyag, a *lanital* (tejgyapjú). A jelenleg kereskedelmi forgalomba kerülő hazai gyártmányú gyapjúszövetek kisebb-nagyobb mértékben a fenti pótanyagokkal keverték. A szövetek minőségi összetételének vizsgálatát mikroszkópiai úton, a mennyiségi összetételét részint mikroszkópiai, részint vegyi úton végzik. A *minőségi vizsgálat*hoz a vizsgálandó szövet több helyéről, a szövetet alkotó lán- és vetülék irányú szálak mindegyikéből külön-külön mintát vesznek. A mintafonalakat kellő gondossággal, hogy az elemi szálak meg ne sérüljenek, kisodorják belőle és az előkészített tárgylemezre 1—2 mm-es darabokat vágnak. Az így nyert darabkákat szőlőcukor-oldatba vagy cédrus-olajba, esetleg glicerinebe ágyazzák és fedőlemezrel lefedik. Az így módon előkészített preparátumot azután mikroszkópon tüzetes vizsgálatnak vetik alá. A mikroszkópi képből a gyakorlott szakember meg tudja állapítani a szövet előállításánál használt és a szövetet alkotó elemi szálak minőségét, származását. A *mennyiségi meghatározás* csak bizonyos szálféleségek esetén sikerülhet pontosan. Ó-gyapjúval vagy lanitalal kevert gyapjuszövet keverési arányát csak igen hosszadalmas szálszámolási művelettel lehet — és akkor is csak hozzávetőleges pontossággal — meghatározni. A növényi eredetű természetes és mesterséges szál as anyagokkal kevert gyapjúanyagok keverési arányát vegyi úton állapítják meg. Ez a meghatározás úgy történik, hogy a vizsgálandó szövetből vagy a gyapjúanyagot vagy a növényi eredetű szál as anyagot megfelelő vegyi oldószerrel kioldják s a visszamaradó anyag súlyát az eredeti súllyal összehasonlítva pontos keverési arányt kapnak. Sem a minőségi, sem a mennyiségi vizsgálatot gyakorlatlan (laikus) elvégezni nem tudja. Az ismertetett vizsgálatok nélkül a szövetek

összetételét még megközelítően sem lehet meghatározni. Erre még szakember sem vállalkozhat. Szövetek minőségi és mennyiségi összetételének vizsgálatát a m. kir. Technológiai és Anyagvizsgáló Intézet végzi. Az intézet egy-egy vizsgálatért — a vizsgálattal járó munkák mennyisége szerint — 30—80 pengőt számít fel. A vizsgálatokról az intézet hivatalos bizonyítványt ad ki, mely esetleges peres ügyeknél, bíróságoknál is felhasználható. Az intézet címe: Budapest, VIII., József-körút 6. szám.

Szeretném tudni. Névtelen levelekre nem válaszolunk.

Kecskemét. Az, aki az elvesztett kabátot s benne a személyazonossági igazolányt, a hajtási engedélyt és a motorkéjegyét megtalálta, a BTK. 365. §-ába ütköző jogtalan elcsatolás vétését követve el. Lopásról nem lehet szó, mert ennek egyik lényeges tényeleme: az elvétel itt nem történt meg. Ugyanis az elvétel a fennálló birtokállapot megváltoztatása, tehát csak másnak birtokában vagy birtokában lévő dolgot lehet ellopni. (A birtok annyit jelent, hogy a dolog nálam is van és az enyém is, a birtok pedig annyit, hogy nálam van ugyan, de nem az enyém, a tulajdon csak annyit, hogy a dolog az enyém. L! Csendőr—BTK. I. kötet vonatkozó magyarázatát.) A jogtalan elcsatolás különben sem zárja ki azt, hogy a tettes tudja, kié az elvesztett dolog, hiszen a BTK. 365. §-a ezt az eshetőséget is magában foglalja, mikor azt mondja: „Aki idegen ingó dolgot talál és azt 8 nap alatt a hatóságnak, vagy annak, aki elvesztette, át nem adja: a talált dolog jogtalan elcsatolásának vétését követi el...”

Közlekedési őr, Gödöllő. Az őrre ideiglenesen vezényelték a napibetét visszatéríthetése szempontjából egy tekintet alá esnek a közgazdálkodás rendes tagjaival, tehát a visszatérítésnek náluk is csak a Cs.—20. Határozványok 29. pontjában felsorolt esetekben volna helye. Véleményünk szerint azonban nem éri méltánytalanság a közgazdálkodás rendes tagjait és károsodás a közgazdálkodást, ha ezeknek az ideiglenesen étkezőknek az őrökről távollétük idejére a napibetétet visszatérítik. Ez azért is inkokolt volna, mert a bennhagyott napibetét a vezényelték vagyonrészét nem növeli, tehát nem szolgálja ugyanazt a célt, mint a közgazdálkodás rendes tagjainál. (L! mult számunkban közölt „Mátra” jelű üzenetünk 1. pontját.) A vezényeltetési pót-díj aligha kárpótolja őket, mert annak jórészt a felemelten számított napibetét fedezésére kell fordítaniok.

POLGÁRI-, vagy KÖZÉPISKOLAI

magánvizsgákra jól bevált módszerrel,
vidéken lakókat is előkészíték.

Cím a Csendő-ségi Lapok kiadóhivata'ában.

A legjobb úri és

EGYENRUHÁK
szabója

Kriston János
egyenruházati cikkek kereskedése
Budapest, VIII.,
Baross-tér 1. I. 8.
Telefon: 349—606
Postai szétküldés

CIPŐ, CSIZMA és
mindennemű bőrkészít-
mény ápolására, fényesi-
tésére

a kiváló

Készíti **KNAUSZ FERENC**

vegypari üzeme,

Budapest, III., Bécsi-út 137.

Jó Butort

Bertalanné

butorszalonjából vásároljunk
bizalommal.

BUDAPEST, VII., RABÓCI-ÚT 82. I. 3. Telefon: 228-131.

Vidékre árajánlatot küldünk.

A szerkesztésért és kiadásért felelős:

BENEDEK MIHÁLY alezredes.

Stádium Sajtóvállalat Rt., Budapest, V., Honvéd-utca 18.

Felelős: Győry Aladár igazgató.

Katonai rendjelek — Jelvények — Sporttermek
Szalagok — miniatűrök — Javítások

MORZSÁNYI cégnél
Budapest, IV., Váci-u. 36. Tel.: 182-217.

Alapítási év 1870.

A csendőrség kedvelt bevásárló helye.

Sport
felszerelések
szaküzlete

Maurer István

Bpest, VI., Teréz-krt 4 Tel.: 224-894

A „BARROS SZÖVETSÉG” TAGJA

Csendőrségi nyomtatványok és
felszerelési cikkek nagyraktára

PALLADIS
R.T.

BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 130. I. EM.

Távbeszélő: 120-013. (A Hősök-tere közelében)

ÓRÁT arany-ezüst **ÉKSZERT** vásároljunk
BUOCCZ VILMOS óras- és ékszerésznél
KASSA, Fő-utca 17. Szakszerű
 javítások
 Vessék aranyat, ezüstöt, drágakövet legmagasabb napi áron

Egyenruházati felszerelési cikkekhez esztétik
KAZAI JÓZSEF cégnél
 vásároljunk
 A m. kir. csendőrség szerződéses szállítója. Polgári és katonai szabóság
MISKOLC, Szemere-u. 4.

KERÉKPÁRT, alkatrészeket,
 rádiót, **VARRÓGÉPET** vásároljunk
KISS BÉLÁNÉ
 műszaki kereskedésében,
 A m. kir. csendőrség tagjainak
 kedvező fizetési feltételek.
NAGYVÁRAD, Kossuth L.-u. 3.

Pontos **ÓRÁT**, arany, ezüst **ÉKSZERT**
 Ajándéktárgyakat bizalommal vásárolhatunk
GYENGE ISTVÁN
 szakképzett óras és ékszerésznél,
NAGYVÁRAD, Rákóczi-dét 19. • Szakszerű órajavítások. • A m. kir. csendőrség szállítója.

Mi csendőrségi nyomtatványokat, könyv, papír, töltőtollat
SIMON ISTVÁN
 CÉGNEL VÁSÁROLUNK.
NAGYVÁRAD, Bémer-tér 3. Telefon: 26-43.
 A m. kir. csendőrség szállítója.

EGYENRUHA
 Polgári szabóság, felszerelési cikkek
Gergely Béla
NAGYVÁRAD, Mezey Mihály-utca 1.
 A m. kir. csendőrség B. har. és Szentmár megyei osztagjának szerződött szabója
 Megbízható, pontos kiszolgálás.

PONTOS szolgálathoz
 pontos **ÓRÁT**! Arany,
 ezüst ékszer Ml
Székesfehérvár
 Zita királyné-út 2. sz.
Gede Lajos
 ÓRAS ÉS ÉKSZERESZNEL
 VÁSÁROLUNK
 Optika, fotocikkek.

ZALKA LAJOS
 EGYENRUHAZATI
 FELSZERELÉSI CIKKEK
 URI SZABÓSÁG
 SZÉKESFEHÉRVÁR, Nádor-u. 35
 A magy. kir. csendőrség szerződéses
 szállítója. • A m. kir. csendőrség tag-
 jainak kedvező fizetési feltételek.

Egyenruházati és felszerelési szaküzlet.
 Csendőrségi nyomtatványok. Pontos postal kiszolgálás.
KOVÁCS JÁNOS
DEBRECEN, Halvan-u. 2.

Forraláshoz,
 melegítéshez,
 főzéshez szabadban, háztartásban célszerű, takarékos,
 veszélytelen a
CEROLUX
 SZILÁRD ÉGŐTABLETTA
 Denat. szpiritusz helyett. Kapható drogériákban, fűszer és
 festéküzletekben.

VILÁGHÍRŰ

WAFFENRAD
STEYR WAFFENRAD

WANDERER

Márkás kerékpárok!

Csendőrök részére kb. 500 vidéki
 viszonteladónál beszerezhető.

Forduljon bizalommal vidéki
 képviselőteinkhez, ahol nemcsak
 gondos kiszolgálásban lesz része,
 hanem kerékpárját szakszerűen
 is kezelik.